Nr. 2 - 2004 19. årgang

FOLK

TIDSSKRIFT MED UNDERVISNING TIL VEKKELSE - FORNYELSE - MISJON

Å arbeide med bibelen

LES MEG!

I dataverdenen ledsages programmer og datautstyr alltid av en liten tekst som kalles "READ ME", eller "LES MEG" på norsk. Denne teksten forteller deg hvordan du skal få best mulig nytte av produktet og noe om hva du må unngå, slik at det kan virke etter hensikten. Til dette nummeret av FOLK gir vi deg nå en slik brukerveiledning – les den nøye før du begynner arbeidet med bladet:

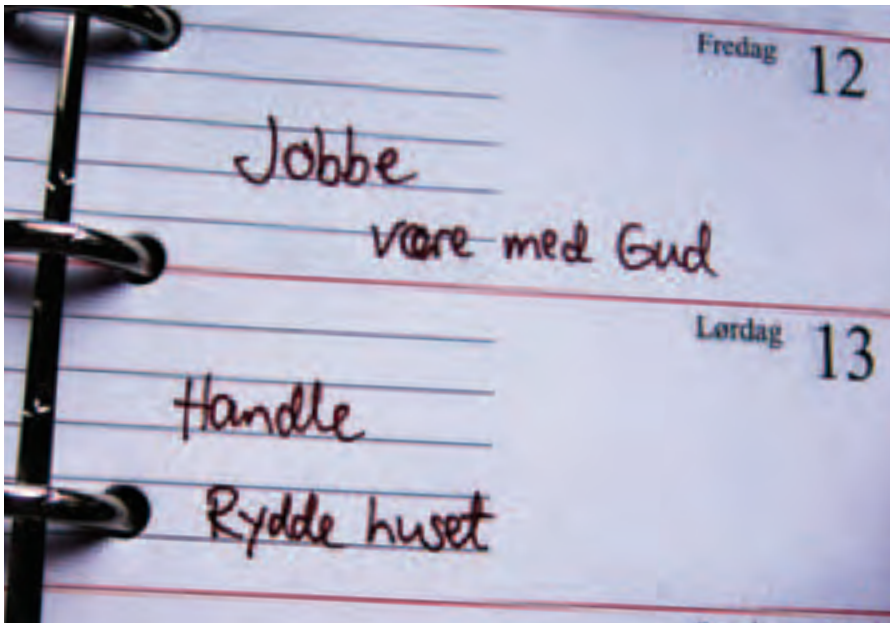

"Innholdet i dette bladet vil gi deg muligheten til en ny start, eller en fornyet innvielse i ditt forhold til Gud og hans ord. Men det kreves arbeid. Det kreves en beslutning fra din side."

FOLK, nr.2 i 2004: "Å arbeide med bibelen", er ikke et blad til avslappet lesing mellom slagene, det er ment å jobbes med! Det skal leses sammen med en åpen bibel. Det skal leses med skrivesaker og en avtalebok ved din side (så du kan gjøre avtaler med Gud slik du gjør andre forpliktende avtaler). Innholdet i dette bladet vil gi deg muligheten til en ny start, eller en fornyet innvielse, i ditt forhold til Gud og hans ord. Men det kreves arbeid. Det kreves en beslutning fra din side. Tor Eivind Nygård fant at en slik beslutning var alt som skulle til for å få et helt fornyet forhold til bibelen. Og så har Gud lovet at han vil "virke i dere både å ville og å gjøre etter hans gode vilje." Dette er snart 73 år gamle Berit Berntsens vitnesbyrd. "Guds ord og bønn har vært løsningen for meg i alle livets situasjoner."

Dette nummeret av FOLK er et verktøy, et arbeidsredskap. Med innholdet i dette bladet kan du åpne opp helt nye skatter i Guds ord. Du kan åpne dører til en helt ny vandring med Gud, gjennom hans ord i hverdagen. Du kan finne veien til løsninger på problemer du står overfor gjennom å vinne innsikt i ordet. Du kan finne hvordan du skal få veiledning til den reisen du er på, retning i de valgene du står overfor, alt sammen i Guds ord. Du kan finne kilder til styrke, tro, hvile, glede, rett liv og helse gjennom å bli bedre kjent med Guds ord. Du kan finne den sunne tanke, den rette tro, ja, du kan finne et personlig møte med og veiledningen til et liv sammen med Jesus, som er ordet.

Ta derfor hjelpen som Noralv Askeland og andre gir deg i din bibellesing og gjør deg nytte av den. Lær å forstå bibelen sammen med Erling Thu. Legg vinn på å tilegne deg kunnskap som Terje Dahle oppfordrer til og lær av ham hvordan. La deg inspirere av Norleif Askelands kjærlighet til ordet og tilbe som Guds ord, i respons til ordet og ved å bruke ordet, som Stein Ørnhaug skriver om. Og i møtet med de forskjellige vitnesbyrdene, la deg utfordre og oppmuntre til selv å ta steg i Guds ord:

Min sønn, ta imot mine ord, og ta vare på mine bud, så du lytter til visdommen og prøver å forstå med hele ditt sinn. Ja, bare kall på forstanden, og rop med høy røst etter innsikt. Let etter den som om det var sølv, grundig som når en graver etter skatter. Da skal du skjønne hva gudsfrykt er, og vinne kjennskap til Gud. For det er Herren som gir visdom, kunnskap og innsikt går ut fra hans munn. Han lar de rettsindige ha fremgang og er et skjold for den som er hel i sin ferd. Han verner de stier hvor retten rår, og vokter veien for sine fromme. Da skal du skjønne deg på rettferd og rett, på rettsinn og all god framferd. For du får visdom i hjertet, og kunnskap skal gjøre deg glad. (Ordspråkene 2:1-12)

TEKST: STEIN ØRNHAUG
stein@krinet.no

FOLK nr. 2 - 2004

Få mer ut av bibellesingen – side 4

Bibellesing – en selvfølge? – side 7

Bibelleseplaner – side 9

Erling Thu: "Det som holder meg gående" – side 11

Kunsten å tolka bibelen rett – side 14

Prinsipp for å tolka... – side 18

Å tolka dei profetiske skriftene – side 20

Fem om sitt forhold til bibelen – side 23

Å tilegne seg kunnskap – side 28

Innta Internet! – side 30

Å elska Guds ord – side 32

Guds ord og tilbedelse – side 34

Bibelskole hjem til deg – side 36

Kristent Nettverk

- tjenere i fellesskap

Kristent Nettverk er et fellesskap av kristne ledere som opplever at Gud har ført dem sammen for tjene Ham. Stiftelsen er opprettet av Noralv Askeland og Erling Thu, og representerer det apostoliske teamet de leder. Kristent Nettverk er ikke noe kirkesamfunn, men et apostolisk nettverk av kristne som arbeider sammen. Vi arbeider ut fra den tro at i Jesu legeme er vi alle gjensidig avhengige av hverandre, og at vi er forpliktet på bibelen - Guds ord - for alt vi lærer og gjør.

FOLK

Utgiver: Kristent Nettverk, Postboks 3180 Årstad, 5829 Bergen

Ansvarlig redaktør: Erling Thu
Redaktør: Stein Ørnhaug
Abonnement: kr. 200,- pr år
Utkommer med 4 nummer i året
Kontonr.: 9524.05.04996
Opplag: 3000 eks.

Grafisk formgivning og produksjon: Mandag Media www.mandagmedia.no
Foto: Hilde Steffensen, Ingunn O. Jensen, Berit Steffensen og Hege Antonsen
Tekstmedarbeidere: Bjørg Kristing, Elisabeth W. Osland og Turid Algrøy

Epost: folk@kristent-nettverk.no
Internett: www.folk.as

Få mer ut av bibellesingen

Du har alle muligheter til å forbedre din bibellesing! Alle har vi områder hvor vi ønsker å gjøre det bedre. For mange er bibellesingen et slikt område. Det finnes kristne som går rundt med dårlig samvittighet fordi de føler de burde lest mer. Men Gud ønsker ikke at du skal komme til kort på noe område. Han istandsetter deg så du kan leve slik han vil.

I Apostlenes gjerninger leser vi at "Herrens Ord hadde veldig framgang og fikk stor makt". Dette kan skje igjen i vår generasjon. Men dersom Guds ord skal ha stor makt rundt oss, må det først ha makt i oss. Når Guds ord får plass fører det til en trosvekkelse som vil snu opp ned på hele nasjonen. La det begynne med ditt liv! Dersom du blir i Guds ord vil du leve i fullkommen frihet. I denne artikkelen skal vi bare berøre et lite område, det som har med personlig bibellesing å gjøre.

Rett utgangspunkt

Gud har lovet oss som lever i den nye pakt følgende: *"Jeg vil gi mine lover i deres sinn og jeg vil skrive dem i deres hjerte."* (Hebr.8:10). Han har skrevet sin lov i ditt hjerte ved at din ånd ble født på ny. Den Hellige Ånd som står bak alt i bibelen, bor nå i ditt hjerte. Du har forfatteren på innsiden! Men Gud sa noe mer: "Jeg vil legge mine lover i deres sinn". Hvordan skjer det? Jo, ved at du samarbeider med Gud. At du leser Guds ord, hører Guds ord, memorerer og mediterer på Guds ord. Gud legger sitt ord i ditt sinn ved at du selv tar til deg av ordet. Bordet står dekket, men du må selv spise.

Hovednøkkelen

La oss se på en viktig forutsetning til å forstå skriften. Det er en ekte kjærlighet til Gud og det han har skrevet. Jesus sa:

"Du ser at din kjærlighet til Jesus har med ditt forhold til hans ord å gjøre og er avgjørende for at du skal leve i åpenbaring."

Den som har mine bud og holder dem, han er det som elsker meg. Og den som elsker meg skal elskes av min far. Også jeg skal elske ham og åpenbare meg for han. Den som elsker meg, vil holde fast på mitt ord." (Joh.14:21, 23). Du ser at din kjærlighet til Jesus har med ditt forhold til hans ord å gjøre og er avgjørende for at du skal leve i åpenbaring. Tid med Guds ord er avgjørende for å høre Guds kjærlige stemme. Peter Halldorf sier: "Det er den form for lesning der vi vender øret til bibelens ord for å fange opp røsten. Vi er nå ikke ute etter betydningen av det vi leser eller forklaringen til teksten. Vi skjerper derfor øret for å høre den røst som alltid er personlig, og derfor gjør ordene i bibelen til en tiltale i nuet. Ord som ble skrevet ned for årtusener siden, gir nå veiledning for vårt liv i dag. Når Den Hellige Ånd gjør bibelteksten transparent, ser vi at den rommer mange lag. Under det historiske innholdet venter det åndelige, under tekstens alminnelige betydning ligger dens personlige tiltale. Selve lesningen er virksom. Vi leser oss inn i vårt eget hjerte, inn i Jesu nærvær. Ordene griper, henfører, vekker vår tørst, for at vi skal forvandles til et bilde av ham som er ordet".

Avhengig av Gud

"Lukk opp mine øyne så jeg kan se de underfulle ting i din lov" (Salme 119: 18). Den Hellige Ånd som bor i deg vil forklare deg hva du leser. Lær å samarbeide med Den Hellige Ånd. Venn deg til å snakke med ham mens du leser og studerer. Gud har satt bibelen sammen slik at det er umulig å få en rett forståelse uten Den Hellige Ånds hjelp. Avhengighet av Den Hellige Ånd

er kjennetegnet på sann kristendom. Vi kan ikke klare oss selv. Vi trenger øvelse i å veiledes og opplyses av Den Hellige Ånd, som er blitt gitt oss som lærer. Denne øvelsen skjer best i nær omgang med Guds ord. Den åndelige lesningen er her en utmerket og utprøvd «metode», som skjerper evnen vår til å lytte til Åndens stemme. Den består i en langsom, betraktende og bedende lesning av bibelen. Vi leser ikke for å ha lest, men for å ete og drikke. Vi leser ikke en gang først og fremst for å lære oss noe nytt, men for hva lesningen gjør med oss. Naturligvis gir lesningen ny innsikt, men det er aldri en innsikt for dens egen skyld; den står alltid i forhold til hva den åndelige lesningen gjør med oss. Lesningen opplyser vårt indre, rører ved vår lengsel, metter vår sult. Den trekker oss inn i Guds eget vennskap.

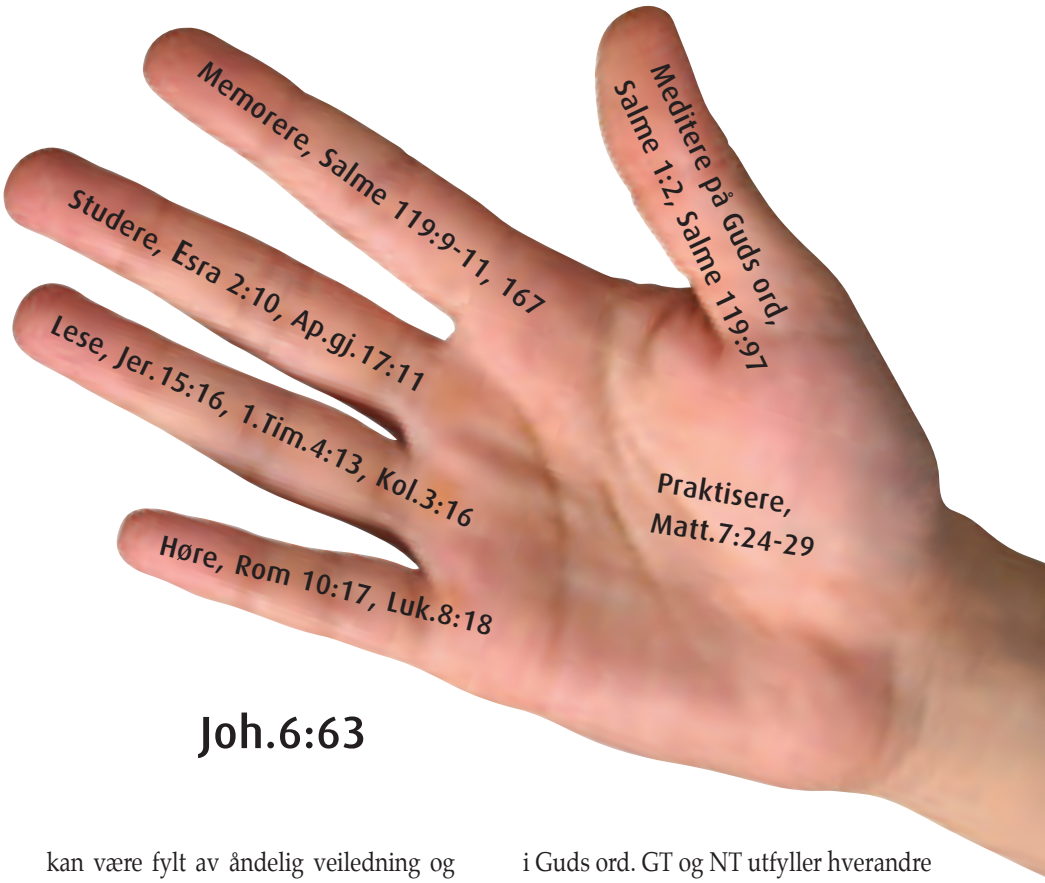

Gjør det du leser

Gud vil ikke tillate oss bare å lagre opp teori. Åpenbaringen i Guds ord vil stanse opp, dersom du ikke hele tiden gjør det Guds ord sier. Mange kristne unnlater å gjøre det Gud sier til dem. Og så lurer de på hvorfor de ikke får noe ut av bibellesingen. Jakob sier veldig klart at dersom vi ikke gjør etter ordet, lurer vi oss selv. Vær en "gjører" og Guds ord vil være levende for deg. Mye av vår utdannelse i dagens samfunn er teoretisk informasjon som ikke angår oss direkte. Dette fører med seg en holdning som mange fører videre også i forhold til Guds ord. Da blir alt sammen mer en filosofi enn et liv og Guds kraft gjøres til intet.

Bruk din forestillingsevne

Da Jesus i Matteus 24:38 bruker et bilde fra storflommen, siterer han ikke bare det som står i Første Mosebok. Han så for seg det som hendte og beskrev det levende og klart. Det er viktig at vi ser for oss det vi leser. Hopp inn i fortellingen og vær en del av den. La den bli levende ved at du bruker fantasien og ber om Åndens åpenbaring. Guds venner, de som ber, har til alle tider funnet perler under bokstavens overflate. Det betyr ikke at de forakter selve beretningen, men de oppdager at en beretning i bibelen kan være fylt av åndelig veiledning og kaste lys over større sammenhenger, når man vender sitt øre mot teksten for å høre hva Ånden sier. Når Jesus taler om Den Hellige Ånd, sier han at Ånden skal «veilede dere med hele sannheten». Ånden er den «salve» som innvier oss i Guds hemmeligheter; «den lærer dere om alt», skriver Johannes i sitt første brev. Du skal ikke legge noe til bibelen, men lær å se for deg og verdsett fullt ut det som står.

"Gud har satt bibelen sammen slik at det er umulig å få en rett forståelse uten Den Hellige Ånds hjelp. Avhengighet av Den Hellige Ånd er kjennetegnet på sann kristendom. Vi kan ikke klare oss selv."

Noen enkle fortolkningsregler

Her er noen enkle men viktige prinsipper for å forstå Guds ord rett.

1. Bibelen er en enhet

Selv om bibelen er sammensatt av 66 bøker, skrevet av 40 personer over et tidsrom på 1600 år, er den en fantastisk enhet, forfattet av Den Hellige Ånd. Hele boka sentrerer rundt Jesus Kristus (Lukas 24:27). Måten ting blir sagt på er viktig. Det er ingen unødvendige avsnitt i Guds ord. GT og NT utfyller hverandre og utgjør en harmonisk enhet. Augustin sa det slik: "Det gamle testamentet blir åpenbart i det nye testamentet. Det nye testamentet ligger skjult i det gamle testamentet."

2. La bibelvers forklare bibelvers

Nøkkelen til å forstå bibelen er å finne i bibelen selv. Fordi hele bibelen er en enhet, må hvert avsnitt sees i lys av resten av Guds ord, og spesielt i lys av den sammenhengen det står i. Salme 119:60 sier at "summen av dine ord er sannhet". Gud motsier ikke seg selv. Så se det Gud sier et sted i lys av alt det andre han har sagt. Når vi møter tilsynelatende motsigelser, er det viktig å huske på at det er vår kapasitet som ikke strekker til, mens Guds ord er uten feil.

3. Les slik det står

Ordene i bibelen har en enkel og naturlig mening. Jesus mente akkurat det han sa. Du trenger ikke lete etter en dypere

mening i ordet "bord" når det står at Jesus veltet pengevekslernes bord i tempelet.

4. Legg merke til den litterære stilen

Det er viktig å vite om det avsnittet du leser er poesi, slik som Salmene, historieskriving, som i Første Samuelsbok, undervisning, som i Matteus 5 til 7, eller visjoner, som Johannes åpenbaring. Hver forfatter bruker ordene litt forskjellig alt etter hvordan han skriver. Når David skriver at trærne skal klappe i hendene, så er det et poetisk uttrykk. Man da Jesus gikk på vannet, er det en nøyaktig beskrivelse av det som faktisk hendte.

5. Det enkle forklarer det vanskelige

Klare og enkle avsnitt kaster lys over mer uklare og vanskelige avsnitt i bibelen. Skriften forklarer skriften. Vi bygger ikke vår forståelse for eksempel av dåpen, på noen vers som må tolkes til på bety dåp. De viktigste stedene hvor dåp omtales er der ordet dåp brukes.

Noen måter å arbeide med Guds ord på

Guds ord blir kalt Åndens sverd (Ef.6:17). Det er viktig at du lærer å bruke sverdet. Men først av alt må du ha et godt grep på det. Illustrasjonen på forrige side kan hjelpe oss til å forstå hvordan vi kan arbeide med Guds ord.

Å høre Guds ord er viktig

Her er det illustrert med lillefingeren som når lengst inn i øret. Men dersom du bare hører uten selv å arbeide med Guds ord på andre måter, vil det være lett for fienden å avvæpne deg. Det er ikke rare grepet du har med bare lillefingeren. Å høre Guds ord er viktig. Troen kommer av å høre Guds ord. Den du hører mest er deg selv, så bekjenn Guds ord. Tal som Guds ord. Hør nøye etter når Guds ord blir forkynt og undervist i samlingene.

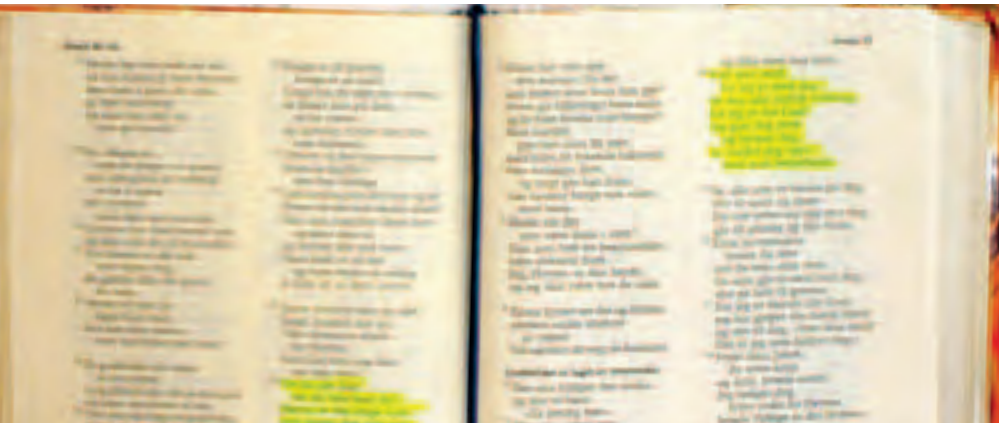

"Gud motsier ikke seg selv. Så se det Gud sier et sted i lys av alt det andre han har sagt. Når vi møter tilsynelatende motsigelser, er det viktig å huske på at det er vår kapasitet som ikke strekker til, mens Guds ord er uten feil."

Å lese Guds ord

Legg vinn på å lese Guds ord i sammenheng. Sett deg ned av og til og les en hel bok i sammenheng. Det tar bare en halv time å lese for eksempel et av brevene i NT. Sett deg godt til rette i godstolen og kos deg med Guds ord. Du kan også bruke en bibelleseplan som hjelper deg gjennom hele bibelen på ett år. Fyll sinn og tanker med Guds ord ved å lese regelmessig.

Studer Guds ord

Det er viktig å fordype seg i Guds ord ved å studere det mer grundig. Du kan for eksempel ta for deg ulike emner. Da trenger du en bibelordbok og notatbok. En studiebibel, bibelleksikon eller bibelkommentarer kan også være til god hjelp. La oss ta et eksempel: Du ønsker å forstå bedre hva Guds ord sier om Jesu blod. Du tar for deg bibelordboka og slår opp alle steder der bibelen taler om blod. Noter det du finner ut. I tillegg kan du lese kommentarer eller bøker om emnet. På den måten får du et skikkelig innblikk i hva Guds ord sier om emnet. Heftene "Ordets skole" og Modul-programmet til Kristen Brevskole er en ypperlig hjelp til å studere Guds ord.

Memorere Guds ord (lære utenat)

Det er viktig å lære Guds ord utenat. "I mitt sinn tar jeg vare på ditt ord, ja, jeg elsker dem høyt" (Salme 119:167). Dersom du kan Guds ord utenat, er det lett å hente det fram når du trenger det. Dessuten er det en forutsetning for å kunne grunne på hans ord dag og natt.

Meditere på Guds ord (tenke og grunne)

Gud sier at vi skal grunne på hans ord dag og natt. Styr tankene dine og "tygg drøv" på det du har lest. La ditt sinn og dine tanker være fylt av Guds ord. Da vil du lykkes i alt du gjør. Ved å meditere på Guds ord fordøyer du sannheten Gud har åpenbart for deg. Salme 119: 97 sier: "Å hvor høyt jeg elsker din lov, hele dagen grunner jeg på den." Les også Josva 1:8 og Salme 1:1-3.

Alle disse fem måtene å arbeide med Guds ord på, er viktige. Det gir deg et sikkert grep på Åndens sverd. Men husk at hele hånden blir lammet dersom du ikke praktiserer det du ser i Guds ord. Vær en som gjør etter ordet og ikke bare hører det!

Til slutt vil jeg oppmuntre deg til å glede deg over Guds ord. Du bestemmer selv hvilken innstilling du har når du setter deg ned med bibelen. "Jeg gleder meg over ditt ord lik en som fører bort stort, stort hærfang." (Salme 119:162) Ja, ha din glede i Herrens lov og mediter på den dag og natt. Da skal du lykkes i alt du gjør.

TEKST: NORALV ASKELAND
na@krinet.no

Bibellesing – en selvfølge?

Mange av oss lærte oss viktigheten av de 4 B-ene i kristenlivet da vi vokste opp. B-ene står for bibel, bønn, brødsbrytelse og brorskap. Levde vi etter dem, fikk vi et velsignet liv. Undersøkelser blant kristne viser at bibellesing er blant de ting mange sliter med.

Det er en del ting i livet som er viktig, men som lett blir oversett i hverdagen. Det er ofte ikke så tydelig på kort sikt, men på lang sikt blir det tydelig for alle. Ta for eksempel penger. Dersom du sparer 10 kroner per dag, har du på 3 år spart nesten 11 000 koner + renter.

Et annet eksempel er vennskap. Det utvikles over tid ved en regelmessig berøring med hverandre. Det skjer noe hele tiden, og vennskapet blir sterkere med årene eller svekkes gradvis avhengig av hvor sterkt begge parter prioriterer vennskapet.

Slik er det også med forholdet vårt til Gud og hans ord. På kort sikt kan det virke ubetydelig, men på lang sikt bygger du inn kunnskap og visdom, du får åpenbaring og klarhet, og du forstår Guds vei og blir kjent med Gud selv. Nøkkelen til dette er regelmessig lesing og meditering på Guds ord.

Vår kultur er preget av materialisme. De ytre, synlige tingene som karriere, penger og statussymboler er målestokken på suksess. Prisen for dette er at de underliggende, ofte usynlige verdiene blir undervurdert. Når krise og konflikt oppstår, er fundamentet for svakt, og resultatet blir ofte ensomhet, samlivsbrudd og rus. Alt skal skje nå og med en gang, og utålmodighet og rastløshet ødelegger for mange mennesker.

"Slik er det også med forholdet vårt til Gud og hans ord. På kort sikt kan det virke ubetydelig, men på lang sikt bygger du inn kunnskap og visdom, du får åpenbaring og klarhet, og du forstår Guds vei og blir kjent med Gud selv."

Dette virker også inn på oss som kristne, spesielt dersom vi ikke er bevisste på den kulturen vi er en del av. Det er her mange av de viktige verdiene våre får en test. Verdier som vennskap, tid med bibelen og bønn. Det som kan virke ubetydelig i øyeblikket, men som er viktig for utviklingen av kjennskapet til den levende Gud.

Hvordan utvikle regelmessighet i det å lese bibelen

Start med å kartlegge hvordan det fungerer i dag.

1. Starten på en forandring er å innrømme hvordan situasjonen egentlig er. Hvor mye tid bruker du med bibelen per dag? Før en loggbok i 14 dager for å bli realitetsorientert dersom du trenger det. Se resultatet i øynene uten å gi opp. Gud har noe bedre for deg enn opplevelse av nederlag på dette området.

2. Kjenn deg selv og din livsrytme. Er du et A- eller B-menneske? Hvordan er hverdagen din? Er den regelmessig eller svært varierende pga. turnusarbeid, små barn e.l. Hensikten med dette er å finne et tidspunkt der du kan ha ro og fred i ca 30 minutter. Selv om det å starte dagen med bibellesing og bønn absolutt er å anbefale, er det ikke alltid det er den beste tiden på dagen.

3. Hva slags type er du i forhold til konsentrasjon, lesing og meditering? Liker du å sitte i ro eller tenker du best

"Starten på en forandring er å innrømme hvordan situasjonen egentlig er. Hvor mye tid bruker du med bibelen per dag?"

når du går tur, sykler eller kjører bil? Finn ditt lønnkammer. Det trenger ikke å være et rom i huset. Noen har en stein i fjæra, andre har en benk langs turløypa. Poenget er å finne et sted og en måte der du finner ro og konsentrasjon. Jeg møtte en mann i vinter som etter mange år i nederlag hadde fått et regelmessig andaktsliv gjennom å høre bibelen på CD og be mens han gikk tur. Da var han mest konsentrert og fikk stort utbytte. Etter hvert ble det å lese bibelen selv også noe han lyktes med.

Gjennomføringen

4. Finn en medhjelper. For at det skal lykkes er det en stor fordel å gjøre en avtale med en venn eller en i husgruppa di som vil være din veileder på dette området i tiden framover. Han eller hun skal oppmuntre deg, møte deg regelmessig og komme med gode råd i prosessen for at du skal lykkes med å lese i bibelen daglig.

5. Sett deg et mål for bibellesingen. Målene bør være konkrete, målbare, utfordrende og tidsbestemte. Et eksempel kan være: Innen 1.8. skal jeg lese 3 kapitler i bibelen i gjennomsnitt hver dag.

6. Lag en plan med tiltak for å komme til målet. Eksempler på tiltak er:

a. Det kan være å bestemme et fast tidspunkt for tid med bibelen

b. Skaffe seg en bibelleseplan

c. Avtale regelmessige samtaler med medhjelperen

d. Kjøpe en ny bibel. Det er også lurt å bruke flere bibeloversettelser. Vi har fått flere på norsk de siste årene. Behersker du engelsk, er det masse utgaver å velge i som er verdt å skaffe seg

e. Skaffe seg bøker som gir et innblikk i bibelens språk og historie er med på å gjøre bibellesingen mer spennende

f. Fjerne forstyrrelser mest mulig som PC, TV og andre støykilder som tar bort konsentrasjonen

g. Før en loggbok over hver dag der du ser framgang og utvikling

h. I denne prosessen er det viktig å være nådig med seg selv. Bli ikke motløs eller døm deg selv når det evt. kommer dager der du ikke gjennomfører det du har satt deg fore. Hold fokus på målet, og ikke heng deg opp i avvik underveis. Kursen er det viktigste, tempoet kan variere

7. Feire når du har nådd målet. Det er alltid lurt å feire når en har kommet et stykke på vei. For eksempel er det verdt å feire når en har hatt et regelmessig andaktsliv i en måned i strekk dersom en før aldri har klart å gjennomføre det over flere dager. Feiring gir ny energi til å gå videre, og det øker mestringsopplevelsen.

Gode vaner hjelper oss

Gjennom en slik prosess får du en ny vane som vil hjelpe deg resten av livet. Vaner er noe vi gjør regelmessig som en del av vår livsrytme uten å tenke oss om hver gang. Bibellesing og bønn er en slik god vane. Det er lettere å innarbeide en ny vane enn å legge av en uvane. Vi er skapt til å fokusere positivt. Det vil si at når du har fått en god vane i det å lese bibelen daglig, vil du merke at uvaner som har stjålet tid fra deg mister taket lettere fordi du fyller tiden din med noe positivt i stedet.

TEKST: TERJE DAHLE
td@krinet.no

Bibelleseplaner

En nøkkel for å få gode lesevaner i bibelen, er å ha en plan for lesingen. Det finnes mange forskjellige bibelleseplaner og hvilken du velger er ikke det viktigste, men at du jobber planmessig. Her presenterer vi to varianter:

"Bibelleseplan 1" lar deg lese hele bibelen på ett år. Det betyr tre til fire kapitler daglig, noe som vil ta deg ca en halv time. Leseplanen veksler mellom det Gamle og det Nye Testamentet og lar deg fullføre en bok i bibelen om gangen. Styrken er hjelpen den gir deg til å faktisk lese hele bibelen, noe mange kristne enda har til gode å gjøre. En annen fordel er oversikten du får ved å lese lengre bøker, som Mosebøkene, i sammenheng.

"Bibelleseplan 2" gir deg ganske enkelt et diagram over alle kapitlene i bøkene i bibelen. Du velger selv hva du skal lese til enhver tid, men ved å krysse av for hvert kapittel du har lest, sikrer du deg å ha lest hele bibelen til slutt. Fordelen er fleksibiliteten, du kan tilpasse lesingen til din kapasitet og livssituasjon ellers.

Du kan også gå til våre nettsider på www.folk.as for å laste ned disse planene og skrive ut flere kopier. Der vil du også finne andre ressurser for din bibellesing.

Bibelleseplan 1

JANUAR		DAG	FEBRUAR	
1.Mosebok	1-3	1	*2.Mosebok*	13-15
	4-7	2		16-18
	8-11	3		19-21
	12-14	4		22-24
	15-18	5		25-27
	19-21	6		28-29
	22-24	7		30-32
	25-27	8		33-35
	28-30	9		36-38
	31-32	10		39-40
	33-35	11	*3.Mosebok*	1-3
	36-38	12		4-5
	39-41	13		6-7
	42-44	14		8-10
	45-47	15		11-12
	48-50	16		13-14
Matteus	1-4	17		15-17
	5-7	18		18-20
	8-9	19		21-23
	10-12	20		24-25
	13-14	21		26-27
	15-17	22	*Hebreerne*	1-3
	18-20	23		4-7
	21-22	24		8-10
	23-24	25		11
	25-26	26		12-13
	27-28	27	*4.Mosebok*	1-2
2.Mosebok	1-3	28		3-4
	4-6	29		
	7-9	30		
	10-12	31		

MARS		DAG	APRIL	
4.Mosebok	5-6	1	*Markus*	1-2
	7-8	2		3-4
	9-11	3		5-6
	12-14	4		7-8
	15-16	5		9-10
	17-19	6		11-12
	20-22	7		13-14
	23-25	8		15-16
	26-27	9	*Josva*	1-3
	28-30	10		4-6
	31-32	11		7-8
	33-36	12		9-10
Salmene	1-8	13		11-14
	9-17	14		15-17
	18-21	15		18-20
	22-26	16		21-22
	27-33	17		23-24
	34-37	18	*Dommerne*	1-3
	38-41	19		4-6
5.Mosebok	1-2	20		7-8
	3-4	21		9-10
	5-7	22		11-13
	8-10	23		14-16
	11-12	24		17-19
	13-16	25		20-21
	17-20	26	*Rut*	1-4
	21-23	27	*Romerne*	1-3
	24-26	28		4-6
	27-28	29		7-8
	29-31	30		9-11
	32-34	31		

MAI		DAG	JUNI	
Romerne	12-14	1	*1.Kongebok*	6-7
	15-16	2		8-9
1.Samuel	1-3	3		10-11
	4-7	4		12-14
	8-10	5		15-16
	11-13	6		17-18
	14-15	7		19-20
	16-17	8		21-22
	18-20	9	*2.Kongebok*	1-3
	21-23	10		4-5
	24-26	11		6-8
	27-31	12		9-10
2.Samuel	1-3	13		11-13
	4-7	14		14-16
	8-11	15		17-18
	12-13	16		19-22
	14-15	17		23-25
	16-18	18	*Galaterne*	1-3
	19-21	19		4-6
	22-24	20	*Efeserne*	1-3
1.Korinterne	1-4	21		4-6
	5-8	22	*Filipperne*	1-2
	9-11	23		3-4
	12-14	24	*Kolosserne*	1-2
	15-16	25		3-4
2.Korinterne	1-3	26	*1.Krønikerbok*	1-3
	4-7	27		4-6
	8-10	28		7-9
	11-13	29		10-12
1.Kongebok	1-2	30		13-16
	3-5	31		

JULI		DAG	AUGUST	
1.Krønikerbok	17-20	1	*Lukas*	19-20
	21-23	2		21-22
	24-27	3		23-24
	28-29	4	*Ester*	1-4
2.Krønikerbok	1-4	5		5-10
	5-7	6	*Job*	1-5
	8-10	7		6-10
	11-14	8		11-15
	15-18	9		16-20
	19-21	10		21-26
	22-24	11		27-31
	25-28	12		32-36
	29-30	13		37-42
	31-33	14	*Salmene*	42-49
	34-36	15		50-56
Esra	1-3	16		57-65
	4-7	17		66-70
	8-10	18		71-76
Nehemja	2-4	19		77-79
	5-7	20		80-87
	8-10	21		88-92
	11-13	22		93-100
Lukas	1	23		101-104
	2-3	24		105-106
	4-5	25	*1.Tessalon.*	1-5
	6-7	26	*2.Tessalon.*	1-3
	8-9	27	*1.Timoteus*	1-3
	10-11	28		4-6
	12-13	29	*2.Timoteus*	1-4
	14-16	30	*Titus og Filemon*	
	17-18	31	*Ordspråkene*	1-5

SEPTEMBER		DAG	OKTOBER	
Ordspråkene	6-10	1	*Johannes*	9-10
	11-14	2		11-12
	15-19	3		13-14
	20-23	4		15-16
	24-28	5		17-18
	29-31	6		19-21
Forkynneren	1-6	7	*Jeremias*	1-3
	7-12	8		4-6
Sal. høysang	1-4	9		7-9
	5-8	10		10-13
Jesaia	1-4	11		14-16
	5-8	12		17-20
	9-11	13		21-23
	12-16	14		24-26
	17-22	15		27-29
	23-27	16		30-32
	28-30	17		33-35
	31-35	18		36-38
	36-39	19		39-42
	40-42	20		43-47
	43-46	21		48-50
	47-49	22		51-52
	50-53	23	*Klagesangene*	1-5
	54-58	24	*Salmene*	107-111
	59-62	25		112-118
	63-66	26		119
Johannes	1-2	27		120-134
	3-4	28		135-141
	5-6	29		142-150
	7-8	30	*Esekiel*	1-5
		31		6-10

NOVEMBER		DAG	DESEMBER	
Esekiel	11-14	1	*Hosea*	1-4
	15-17	2		5-9
	18-20	3		10-14
	21-23	4	*Joel*	1-3
	24-27	5	*Amos*	1-4
	28-30	6		5-9
	31-33	7	*Obadja og Jona*	
	34-36	8	*Mika*	1-4
	37-39	9		5-7
	40-41	10	*Nahum*	1-3
	42-44	11	*Habakkuk*	1-3
	45-48	12	*Sefanja*	1-3
Apostl. gjern.	1-2	13	*Haggai*	1-2
	3-4	14	*Sakarja*	1-6
	5-6	15		7-10
	7	16		11-14
	8-9	17	*Malaki*	1-4
	10-12	18	*Jakob*	1-2
	13-14	19		3-5
	15-16	20	*1.Peter*	1-2
	17-19	21		3-5
	20-21	22	*2.Peter*	1-3
	22-23	23	*1.Johannes*	1-3
	24-26	24		4-5
	27-28	25	*2.og 3.Johannes*	
Daniel	1-2	26	*Joh. åpenbar.*	1-3
	3-4	27		4-8
	5-6	28		9-12
	7-9	29		13-16
	10-12	30		17-19
		31		20-22

Bibelleseplan 2

BIBELLESINGSTABELL

Det gamle testamente

1.Mosebok	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	35	36	37	38	39	40
	41	42	43	44	45	56	47	48	49	50										
2.Mosebok	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	35	36	37	38	39	40
3.Mosebok	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
	21	22	23	24	25	26	27													
4.Mosebok	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	35	36				
5.Mosebok	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34						
Josva	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
	21	22	23	24																
Dommerne	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
	21																			
Rut	1	2	3	4																
1.Samuel	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31									
2.Samuel	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
	21	22	23	24																
1.Konge	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
	21	22																		
2.Konge	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
	21	22	23	24	25															
1.Krønike	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
	21	22	23	24	25	26	27	28	29											
2.Krønike	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	35	36				
Esra	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10										
Nehemja	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13							
Ester	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10										
Job	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	35	36	37	38	39	40
	41	42																		
Salmene	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	35	36	37	38	39	40
	41	42	43	44	45	56	47	48	49	50	51	52	53	54	55	56	57	58	59	60
	61	62	63	64	65	66	67	68	69	70	71	72	73	74	75	76	77	78	79	80
	81	82	83	84	85	86	87	88	89	90	91	92	92	94	95	96	97	98	99	100
	101	102	103	104	105	106	107	108	109	110	111	112	113	114	115	116	117	118	119	120
	121	122	123	124	125	126	127	128	129	130	131	132	133	134	135	136	137	138	139	140
	141	142	143	144	145	146	147	148	149	150										
Ordspråkene	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31									
Predikeren	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12								
Høysangen	1	2	3	4	5	6	7	8												
Jesaja	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	35	36	37	38	39	40
	41	42	43	44	45	56	47	48	49	50	51	52	53	54	55	56	57	58	59	60
	61	62	63	64	65	66														

Jeremia	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	35	36	37	38	39	40
	41	42	43	44	45	56	47	48	49	50	51	52								
Klagesang	1	2	3	4	5															
Esekiel	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	35	36	37	38	39	40
	41	42	43	44	45	56	47	48												
Daniel	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12								
Hosea	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14						
Joel	1	2	3																	
Amos	1	2	3	4	5	6	7	8	9											
Obadja	1																			
Jona	1	2	3	4																
Mika	1	2	3	4	5	6	7													
Nahum	1	2	3																	
Habakuk	1	2	3																	
Sefanja	1	2	3																	
Haggai	1	2																		
Sakarja	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14						
Malaki	1	2	3	4																

Det nye testamente

Matteus	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
	21	22	23	24	25	26	27	28												
Markus	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16				
Lukas	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
	21	22	23	24																
Johannes	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
	21																			
Apostlenes	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
	21	22	23	24	25	26	27	28												
Romerne	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16				
1.Korinter	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16				
2.Korinter	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13							
Galaterne	1	2	3	4	5	6														
Efeserne	1	2	3	4	5	6														
Filipperne	1	2	3	4																
Kollosserne	1	2	3	4																
1.Tessaloni	1	2	3	4	5															
2.Tessaloni	1	2	3																	
1.Timiteus	1	2	3	4	5	6														
2.Timoteus	1	2	3	4																
Titus	1	2	3																	
Filemon	1																			
Hebreerne	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13							
Jakob	1	2	3	4	5															
1.Peter	1	2	3	4	5															
2.Peter	1	2	3																	
1.Johannes	1	2	3	4	5															
2.Johannes	1																			
3.Johannes	1																			
Judas	1																			
Åpenbaring	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20

Erling Thu har bibellesing som første prioritet:
- Det som holder meg gående

"Jeg har alltid bedt over en åpen Bibel. For meg går det ikke an å skille et godt bønneliv fra en åpen Bibel."

Hva er det som får en mann som har lest bibelen daglig i 45 år, til å stå opp grytidlig en søndag morgen for å lese ei bok han har lest mer enn hundre ganger før?

- Har du rukket å lese noe i bibelen i dag, Erling? spør jeg nysgjerrig. – Ja, i dag har jeg lest 1. Korinterbrev, svarer han kort. – Hele brevet og alle kommentarene? spør jeg overrasket. – Ja.

Erling Thu og jeg er på reise på Østlandet. Vi har et hektisk program; seint i seng og tidlig oppe. Denne dagen skal vi til Stokke i Vestfold sammen med Noralv og sette inn en ny eldste i Kristent Fellesskap der. Vi bor hos noen gode venner i Skien. Erling har nettopp fått tak i 3 bøker med Bibelselskapets reviderte oversettelse av Det nye testamente inklusive oversetternes kommentarer.

Siden, når jeg, etter å ha skaffet meg bibeldelene selv, leser gjennom det samme brevet (i løpet av tre dager), finner jeg ut at det tar meg mer enn halvannen time å lese hele brevet med alle kommentarene.

Det som holder meg gående

Hva er det som får en mann som har lest bibelen daglig i 45 år, til å stå opp grytidlig en søndag morgen for å lese et brev han sikkert har lest mer enn hundre ganger før? Kommer han ikke til å få nok gudsord i løpet av flere møter og mange samtaler med kristne denne dagen? Kanskje det er for å forberede en preken?

- Jeg leser bibelen til egen oppbyggelse, svarer Erling når jeg spør. – Guds ord er maten min, styrken min, det som holder meg gående. ordet gir meg helse, styrke, liv og tru. - Å lese bibelen og bruke tid for å høre fra Gud, er ganske identisk for meg, fortsetter han. – Jeg har alltid bedt over en åpen Bibel. For meg går det ikke an å skille et godt bønneliv fra en åpen Bibel. Jeg leser ikke primært for å forberede prekener, men fordi jeg vet at mennesket ikke lever bare av brød, men av hvert ord som kommer fra Guds munn.

Lærte det på bedehuset

Det var på bedehuset hjemme på Jæren at Erling begynte å forstå hvor viktig bibelen er. Allerede på søndagsskolen lot han seg fascinere av bibelfortellingene. Bibeltroskapen sto høyt på bedehuset. Erling lærte at meninger og handlinger må styres av Guds ord. Da han fikk et åndelig gjennombrudd som 15-16-åring, begynte han umiddelbart å lese bibelen han fikk til konfirmasjonen. Det paradoksale var at det var måten han lærte å anvende bibelen på i miljøet på bedehuset, som fikk ham til å stille spørsmålstegn ved bedehusets lære.

Overbevist om dåp

På ei ungdomssamling på bedehuset var det nemlig en ung gutt som vitnet om at det er mer å få. Erling ble grepet av vitnesbyrdet, men ble siden forundret over å høre at bedehusfolket var skeptiske til gutten fordi han hadde latt

seg døpe som troende.

Han måtte finne ut av hva bibelen virkelig lærer om dåp. Dette var det første emnet Erling studerte på egenhånd. Han gikk siste året på gymnaset og hadde allerede tatt Navigatørenes bibelmemoreringskurs. Etter å ha lest grundig gjennom alt i bibelen om dåp, ble han overbevist om at han måtte la seg døpe. Men lesingen av Guds ord gjorde noe mer med ham. Det ble skapt en veldig lengsel etter å erfare det bibelen lover og som de første kristne opplevde. Denne lengselen har ikke blitt mindre med åra.

Synspunkter på prøve

Mens mange syns det er spennende å studere bibelen en kort periode, har Erlings appetitt på Guds ord aldri dabbet av. – Jeg har aldri blitt ferdig med bibelen, slår han fast. - Guds ord er så rikt og uuttømmelig, og det har hele tida vært nye spørsmål å ta stilling til. Jeg har hatt et veldig spennende liv. I hver ny forandring i livet, blir oppfatningene satt på prøve, forklarer han og gir eksempel fra livet sitt: - Da jeg jobbet i Sarons Dal, fikk vi så mange nye impulser og vi møtte mye kritikk, så jeg måtte hele tida gå til Guds ord for å se om jeg virkelig kunne grunngi mine synspunkter. Utviklinga i samfunnet går så fort at det stadig er nye ting en må ta stilling til. De gamle standpunktene er ikke alltid tilfredsstillende. De fungerte greit i sin tid, men nå er det nye problemstillinger. Hele tida må vi gå til bibelen for å finne svar, sier gudsmannen med overbevisning.

Utfordrer konservative kristne

Med profetisk skarphet utfordrer Erling både gamle tradisjoner og nye trender. Med tillatelse fra Erling, tar vi med et avsnitt fra en artikkel han har skrevet i den kristne dagsavisa Dagen nylig: "Jeg har i det siste blitt forskrekka over hvor godt mange såkalte konservative kristne synes å greie seg uten bibelen. Vi har så mange tradisjonelle måter å gjøre ting på at vi ikke en gang kommer på å prøve det på Guds ord på ny. Uten egentlig å ønske det, blir bibelen ei bok vi ikke rådfører oss med, for vi har så gode tradisjoner å følge. Vi kan være i første rekke i å ta i bruk de nyeste metodene i kirkevekst og vi kan med iver følge de siste kristelige trendene for å nå kirkefremmede mennesker. Mange kristne er så pragmatiske at det er skremmende. Det som "fungerer", det er godt, det som gir rask vekst, må være rett, synes å være tankegangen hos mange. Så lar en seg blende av store tall og ytre framgang. Har vi bruk for bibelen i dagens kristenliv, når vi har så mange gode modeller på voksende menigheter i inn- og utland som vi kan lære fra? Ingen vil svare nei på spørsmålet, men altfor mange svarer nei med livet sitt." (Du kan lese hele artikkelen på www.krinet.no)

"Men lesingen av Guds ord gjorde noe mer med ham. Det ble skapt en veldig lengsel etter å erfare det bibelen lover og som de første kristne opplevde. Denne lengselen har ikke blitt mindre med åra."

Teolog uten utdanning

At Erling er teolog er det ingen tvil om. I aller høyeste grad og i ordets beste mening. Selv vil han aldri bruke uttrykket teolog om seg selv. – Jeg er bare en bygdegutt, en enkel Herrens tjener, bruker han å si. Men hvorfor tok han aldri en teologisk utdanning?

- Jeg har jo tre år på bibelskole, svarer han og ler. Han sikter til 5-ukerskursa Filadelfia i Oslo pleide å ha. Han tok et sånt kurs tre år på rad på begynnelsen av 60-tallet. – Nei, du vet, vi hadde ikke tid, humrer han. – For det første venta vi Jesus tilbake hvilken dag som helst, så vi måtte prioritere viktigere ting enn utdanning. Dessuten var det ikke noe miljø for teologisk utdanning i pinsebevegelsen på den tida.

"De gamle standpunktene er ikke alltid tilfredsstillende. De fungerte greit i sin tid, men nå er det nye problemstillinger. Hele tida må vi gå til bibelen for å finne svar."

Elektroniske bibelstudieverktøy

- Det har vært tider da jeg virkelig ønska jeg hadde lært hebraisk og gresk, men i dag har vi så gode elektroniske hjelpemidler at behovet ikke er så presserende lenger, sier Erling og forklarer: - I et av dataprogrammene jeg bruker, Logos Libronix, er det en bibelkommentar som forklarer hvordan oversetterne har tenkt, vers for vers. Det fins så mye god teologisk litteratur på engelsk, så jeg føler jeg har det jeg trenger i dag. Skulle man ha studert teologi, måtte man gitt seg til det. Jeg har alltid vært så aktiv i tjenesten at jeg ikke har funnet tid til det.

Gode råd

- Hva lags råd vil du gi til unge mennesker som vil tjene Gud på best mulig måte?

- Det beste rådet jeg kan gi, er: Start alltid med bibelen! Uansett hvilket område du skal tjene Gud på, trenger du å kjenne Guds ord og leve i det. Det er den beste ballasten i livet. Jeg vil råde alle til å gjøre alt de kan for å få faste, gode vaner. Alle bør lese hele bibelen gjennom minst én gang i året. Har en det travelt, kan en gjøre det samme som jeg gjorde i mange år; stå opp en time tidligere og bruke den timen i ordet og bønnen, sier han som om det skulle være den letteste sak av verden.

- Til mer du studerer og nærer deg, jo mer smak får du på Guds ord. Hvis du aldri begynner å øve inn gode vaner, kommer du aldri dit. Når ordet åpner seg, gir det forstand, innsikt og mye glede. I hans lys, ser vi lys. Det ønsker jeg aldri å miste. Glemmer en å ta til seg

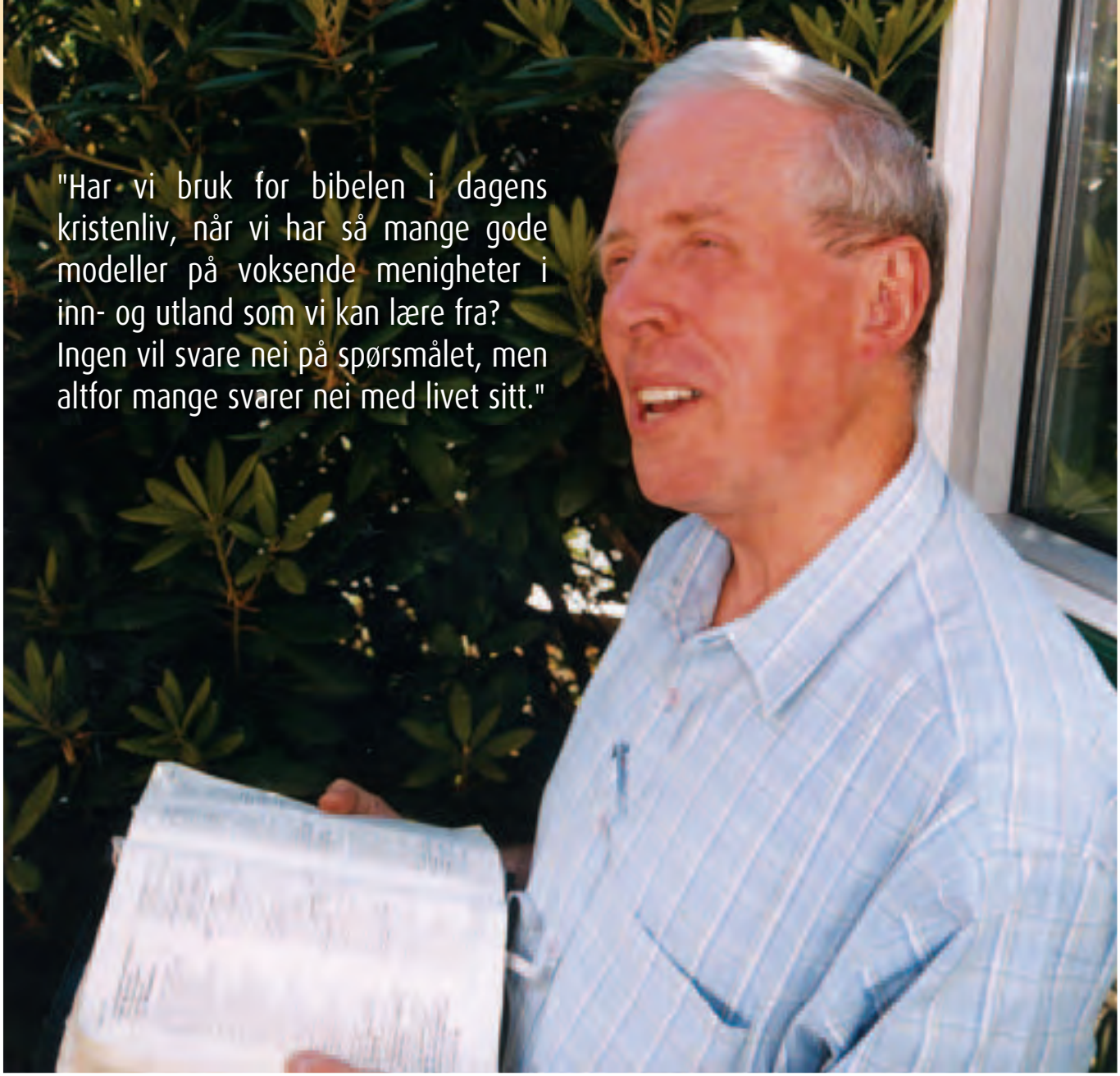

næring, merker en fort at en går tom, slår predikanten fast.

Metode for variert kosthold

- Hvordan bør man, helt praktisk, gå fram når man skal lese bibelen?

- For å ha et variert åndelig kosthold, kan en lese tre kapitler daglig fra tre ulike steder i bibelen. I stedet for bare starte på begynnelsen og lese hele bibelen gjennom, kan en starte på tre steder samtidig, i 1. Mosebok, Salmene og Matteus og fortsette utover, ett kapittel fra hvert sted hver dag og ett kapittel ekstra lørdag og søndag, forklarer Erling og utdyper: - Når en har fullført Det nye testamente, vil en fortsatt ha et par hundre kapitler igjen til en når fram til salmene og et par hundre kapitler før en er ferdig med profetene, slik at en de siste 3-4 månedene leser bare i Det gamle testamente.

Bibelens egne tolkningsnøkler

- En ting som vil være til hjelp når en skal forstå bibelen, er å gripe bibelens egne tolkningsnøkler, fortsetter Erling. To av de viktigste er disse: Bibelen handler om Jesus og bibelen forklarer bibelen. Erling utdyper: - Jesus sa at det gamle testamente handler om ham. Jesus og hans frelsesplan er det sentrale punkt i bibelen. Vi kan bare forstå bibelen rett gjennom Jesus. Mange kristne leser bibelen på samme måte som fariseerne på Jesu tid, som om Jesus ikke var kommet. Den messianske nådetida, frelsestida, har kommet. Vi må lese Det gamle testamente i lys av Det nye, og når vi leser Det nye, åpner Det gamle seg for oss. Bibelen tolker bibelen. Gud er aldri uenig med seg selv, men det er en stigende progresjon. Når vi leser bibelen i sammenheng, ser vi at det ene avsnittet tolker det andre, underviser Erling.

Les mange oversettelser!

- Er det andre hemmeligheter du kan røpe for dem som ønsker å bli gode bibelstudenter? – Jeg kjøper så mange nye bibelutgaver jeg kan, og leser dem så fort som mulig, kommer det fort. - De siste åra har det kommet flere norske oversettelser også. Når vi leser alle oversettelsene, ser vi hvor rikt ordet er. Det er ingen fullkomne oversettelser. Alle har sine styrker og svakheter. Derfor er det godt å lese alle, avslutter bibellæreren Erling Thu.

TEKST: KNUT GUDERGOD OSLAND
ko@krinet.no

Kunsten å tolka bibelen rett

Kvifor vi treng tolkingsreglar

Det er ein kunst å tolka bibelen rett. Det er også ein teologisk vitskap fordi vi følgjer reglar og lover innanfor eit system. Det er ein kunst å bruka desse reglane rett, for det har med dugleik å gjera. Sidan bibelen er vår einaste rettesnor for liv og lære, er det så viktig at vi finn fram til tolkingsreglar som hjelper oss å forstå Guds vilje i samsvar med Guds ord.

Gud har talt, men kva har han sagt?

Gud har talt til oss gjennom heilage menn som skreiv ned Guds ord, bibelen. Den første og viktigaste grunnen til at vi treng tolkingsreglar, er for å kunna vera sikker på kva Gud har sagt, å forstå kva Guds ord tyder. Dersom vi ikkje forstår bibelen, har vi inga nytte av Guds ord. Då vil djevelen stela det frå oss (Matt.13,19).

Å kunna avgjera kva Gud har sagt, er ei stor oppgåve. Korleis vi tolkar bibelen er avgjerande for vår forståing og lære om Gud, Guds rike, Guds pakt, menneske, frelse, heilaggjering, den kristne sitt liv og karakter, eskjatologi osv.

Utan rette tolkingsreglar vil vi trekkja feil slutningar frå ting som er omtala i bibelen. (t.d. polygami, einevelde, dødsstraff, hekser, seksuelle synder, renter, gjeld, tiend, smerter ved barnefødslar o.l.) Dei fleste sekter og kyrkjesamfunn har sin grunn i ulike tolkingsreglar, som gjer at dei kjem til ulike resultat.

Å byggja bru mellom oss og forfattarane av bibelen

Di lenger avstand det er mellom ein forfattar og ein lesar i tid, språk, kultur, historie, geografi o.l., dess vanskelegare er det å forstå. Bibelen vart skriven i andre kulturar, med ein framand geografi, over ein periode på ca 1500 år. Bibelen er samansett av 66 bøker skriven av mange ulike forfattarar.

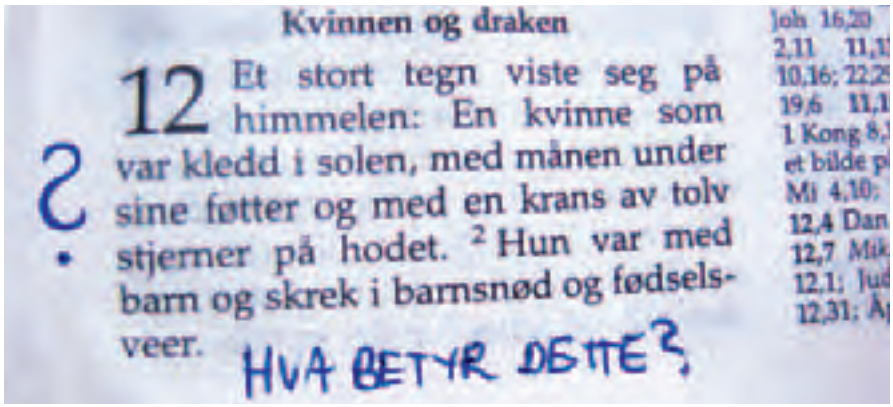

"Sidan bibelen er vår einaste rettesnor for liv og lære, er det så viktig at vi finn fram til tolkingsreglar som hjelper oss å forstå Guds vilje i samsvar med Guds ord."

Det tydelegaste behovet vi ser, er å byggja ei bru over språkbarrieren. Bibelen var skriven på hebraisk og gresk. På norsk er den rekkjefølgje orda står i viktig: Katten åt musa. På gresk er endingane på orda viktig, ikkje rekkjefølgja. Hebraisk kan verke endå fjernare med sin mangel på vokalar og bruk av konsonantar med ulike apostrofar.

Kulturen set sitt tydelege preg på mykje i bibelen, og vi må forstå korleis kulturen var, for å kunna forstå alt rett. Sara og Hagar (konkubiner), Josef barberte seg før han møtte Farao, seglringen han fekk og gullekkja rundt halsen var egyptiske skikkar det er nyttig å forstå. Mange av dei ting Jesus nemner i likningane sine har med skikkar som var vanlege på hans tid å gjera. Å forstå ekteskapsskikkar, ha innsikt i økonomiske forhold, militærskikkar, lovsystem og jordbruksforhold, kan vera nyttig.

Geografien er nyttig for å få ein innsikt i dimensjonane av det bibelen fortel. Historisk bakgrunn vil også gje oss nyttig informasjon som vil hjelpa oss å forstå det som hender i bibelen.

Føresetnader

Vi trur at bibelen er inspirert av Gud (2.Tim.3,16; 2.Pet.1,21). Vi trur at bibelen er Guds ord til oss. Vi trur at bibelen er vår høgste autoritet for liv og lære.

Men bibelen har ikkje kome til oss som ei bok, med eit offisielt manuskript. Vi har mange manuskript. Første oppgåve er å samla alle manuskript og anna materiale som vil hjelpa oss å avgjera kva som er den rette teksten. Den andre oppgåve er å fastsetja ein grunnleggjande teori for korleis ein kan avgjera kva som er den rette teksten. Tredje oppgåve er å avgjera korleis denne teorien avgjer rette teksten i eit avsnitt. Dette er, som vi forstår, eit arbeid som krev god utdanning og mykje gransking.

Forklaringar

Orda tolking og tyding finn vi i begge testamenta. Det hebraiske pathar tyder å tolka og pithron betyr ei tolking. Desse orda blir helst bruka om å tolka draumar. På gresk har vi hermeneia - tolking, hermeneuo - å tolka, diermeneuo - å forklara, tyda, omsetja, tolka, diermeneutes - tolk, omsetjar, methermeneuomai - å tolka, omsetja, dysermeneutos - vanskeleg å tolka,

epilusis - tolking.

Ordet hermeneutikk kjem frå Hermes, den greske guden som kom med gudane sitt bodskap til menneska. Han var gud for vitskap, oppfinningar, talekunst, skriving og kunst.

Som eit teologisk fag er hermeneutikk den vitskap å kunna tolka bibelen rett. I hermeneutikken prøver ein å formulera visse reglar som tek dei ulike sidene av bibelen på alvor. Hermeneutikken gir oss visse prinsipp som hjelper oss å forstå meininga med eit skrift. Vi taler om generell og spesiell hermeneutikk. Den generelle hermeneutikken gjeld heile bibelen. Den spesielle hermeneutikken gjeld visse delar av bibelen, som til dømes likningar, profeti, poesi, o.l.

Personlege kvalifikasjonar hjå tolkaren

Dei åndelege kvalifikasjonane har ein stor plass i å forstå bibelen. Bare ein åndeleg mann kan forstå åndelege ting (1.Kor.2,13-16). Bare eit menneske som er født på ny, vil kunna kjenna seg heime i bibelen. Ein som skal tolka bibelen, må vera leia av den same Ande som inspirerte dei som skreiv han.

a. Første åndelege kvalifikasjon for å kunna tolka bibelen, er at ein er født på ny. Den som ikkje er født på ny, kan ikkje sjå Guds rike.

b. Ein må ha ein hunger etter Guds ord, ein lengt etter å læra Guds vilje å kjenna.

c. Den som skal tolka bibelen rett, må ha ein djup age for Gud.

d. Ein må vera heilt avhengig av Den Heilage Ande si leiing og openbaring. Eit godt ordtak for ein Bibelstudent er: Å be godt er å studera godt! Hjarta må vera ope og vart for lys frå Anden.

På det menneskelege planet vil vi seia at ei god utdanning vil vera til god hjelp i å forstå bibelen. Den som skal gå djupt inn i eksegese - utlegging av Skrifta, må ha godt kjennskap til hebraisk og gresk.

Hjelpemiddel for den som vil tolka bibelen

Vi treng visse reiskap når vi skal arbeida med bibelen og prøva å tolka ordet. Det finst i dag så mange hjelpemiddel at til og med vi som ikkje har lært hebraisk og gresk, kan gå direkte til grunnteksten med stort utbytte. Her følgjer ei liste med bøker som vil vera svært nyttige:

- The Interlinear Bible, Hendrickson
- The New Englishman Hebrew Concordance, Hendrickson
- The New Englishman Greek Concordance, Hendrickson
- Vine's Expository Dictionary of Biblical Words, Nelson
- Theological Wordbook of the Old Testament I+II, Moody Press
- Strong's Exhaustive Concordance of the Bible, Nelson
- The New International Dictionary of New Testament Theology,
- New Testament Introduction, Donald Guthrie,
- Illustrert Bibelleksikon,
- Studiebibelen,
- Håndbok til det Nye Testamentet, Egil Strand

I. Grunnvollen: Inspirasjonen

Bibelens inspirasjon er grunnvollen for bibelsk hermeneutikk. Bibelens guddommelege inspirasjon gjer at vi ikkje kan lesa og tolka bibelen på linje med vanlege klassiske skrifter frå ulike kulturar. Fordi bibelen er inspirert av Gud, får tolkinga ein ny dimensjon. Denne nye dimensjonen har følgjande sermerke:

Den har ei moralsk eller åndeleg side. Det inneber at ein som skal tolka bibelen må ha visse åndelege kvalifikasjonar, som ein ikkje treng for å tolka vanleg klassisk litteratur.

Den har ei overnaturleg side. Det inneber at det som i klassisk litteratur kan oppfattast som myter, i bibelen må oppfattast som historie. Vi trur på ein Allmektig Gud som i si frelseshistorie gjer under og mirakel.

Den har ei openbarings side. Det inneber at gamle ord får nytt innhald og ny tyding. NT vil t.d. gje ord som tru, kjærleik, nåde, miskunn, utløysing, frelse, himmel og dom, ei djupare meining, eit nytt innhald i forhold til klassisk og koiné gresk.

Fordi vi trur at bibelen er inspirert av Gud, vil vi koma til bibelen med ein åndeleg dimensjon av tru, tillit, bønn og age. Vi vil ta del i Bibelgransking for å finna den opphavelege teksten og meininga. Ved grundig arbeid med ordet vil vi prøva å forstå kva Gud seier, og ikkje lesa inn våre eigne meiningar i Guds ord.

II. Målet: Oppbygging, åndeleg vokster

Rett bibeltolking har ikkje bare inspirasjonen som utgangspunkt, den forstår også at sanningane i bibelen har eit mål. Guds ord har kome til oss med ein hensikt. Alle skriftene i bibelen har dette målet: å oppbyggja oss på trua vår, fremja åndeleg vokster hjå menneske og gjennom kjennskapen til Gud og hans vilje omforma menneske til å likna meir og meir på Jesus. Bibelen er ikkje målet, men eit middel til å nå Guds mål for oss (2.Tim.3,15-17).

Målet for all bibeltolking og utlegging av Guds ord, er åndelege resultat i dei som får del i undervisinga. Bibelstudium skulle gjera meir enn å gje oss eit rett syn på Gud, menneske og vårt ansvar. Det skulle føra oss inn i eit rett forhold til Gud.

"Vi trur at bibelen er inspirert av Gud. Vi trur at bibelen er Guds ord til oss. Vi trur at bibelen er vår høgste autoritet for liv og lære."

III. Teologiske perspektiv

1. Bibelen er ei klar og forståeleg bok. Reint ytre, gjennom språk og grammatikk, og ved å følgja vanlege språkreglar. Den indre klarleik er eit verk av Den Heilage Ande i den som trur; sinn og tankar blir opplyst så ein kan forstå guddommelege sanningar.

2. Bibelen er Sanninga frå Gud tilpassa menneskelege forhold. Gud har

gjort det slik, så sinn og tankar kan fatta kva han vil seia. Bibelen vart skriven i ein menneskeleg og sosial samanheng og dreg samanlikningar frå det miljøet. Når vi kjenner miljøet kan vi forstå meininga.

a. Guds allmakt blir omtalt som ein høgre arm, fordi høgre arm var eit symbol på styrke. Framståande stilling: sitja ved Guds høgre hand = stor ære.

b. Dommen blir omtalt som eld, fordi smerta ved å brenna seg er den mest intense smerte menneske kjenner frå dagleglivet. Orm og makk blir brukt for å omtala den pine som er vedvarande og uunngåeleg.

c. Herlegdommen i himmelen blir omtalt som ting menneske anser som dyre eller verdifulle: gull, sølv, edle steinar, inga tåre, ingen død, livsens tre, osv.

3. Openbaringa er progressiv, stigande frå GT til NT. Med stigande openbaring meiner vi at bibelen viser oss korleis Gud tok til å arbeida for å føra menneske fram til utfriing og frelse, frå teologisk barndom i GT til modnad i NT.

a. Matt.5,17-20; Jesus kom for å oppfylla, for å gje oss ei full og heil forståing av lova som var gitt tidlegare. Lova gjekk ikkje langt nok. Jesus talte om ein høgare motivasjon, større kjærleik og sanning i alt vi seier og gjer.

b. I Galaltarbrevet deler Paulus tida inn i før og etter Kristus. Før Kristus kom, var vi under tuktemeisteren, loven. Etter Kristus kom, er vi under nåden.

c. Hebr.1,1-2; Gud har talt på mange måtar, men no har han sagt sitt endelege ord: Jesus. Frå skyggar til røyndom. Frå lovnad til oppfylling. Ingen har sett Gud, men Jesus forklarte og synleggjorde han for oss.

4. Bibelen tolkar bibelen. Uklare skriftavsnitt må vika for klare avsnitt. Vi må sjå alle ting i samanheng og ikkje trekkja for snare konklusjonar frå eit vers bare. Alt som er nødvendig for frelse og eit rett kristenliv er klart og tydeleg openbart i bibelen. (Avsnitt som er misbrukte: 1.Kor.15,29 mormonarane, Joh.3,5 ikkje barnedåp, Luk.2,36-38 katolske nonner) Viktige avsnitt: Rom.1-3 læra om synd, Joh.5 læra om Jesu guddom, 1.Kor.15 læra om oppstoda, Gal. læra om lov og evangelium, t.d.

5. Bibelen inneheld ein konsekvent og vedvarande harmoni i alle grunnleggjande punkter i kristen tru og praksis. Dette inneber at det bare er eit teologisk system i bibelen, og difor må alle læresetningar hengja saman og samsvara med kvarandre. Ei rett læresetning kan ikkje motseia bibelen på noka punkt.

6. Skrifta inneheld bare ei meining. Det inneber at vi tek avstand frå:

a. Allegori, - som gir rom for fantasifulle tolkingar.

b. Sekter av ulike slag, som grunnar si tolking av bibelen på den oppfatning at eit ord kan ha mange meiningar, først den historiske og grammatikalske, dernest den meining som sektene legg inn i visse vers og skriftord.

c. Protestantisk pietisme sitt misbruk av bibelen, slik som mannakorn, tommel, o.l.. Når ein ikkje veit kva ein skal gjera, går ein til bibelen og ventar å finna svar. Reisa eller ikkje? Ein les om Paulus' misjonsreise og trur at Gud taler ut frå bibelen at vi skal reisa. Det er dårleg teologi og ein gal måte å bruka bibelen på.

7. Tolking og anvending, teori og praksis høyrer saman. Hensikten med bibelen er å vera Guds talerøyr for å fremja åndeleg vokster hjå menneske. Dersom Guds ord er høgste autoritet, inneber det at vi gjer det ordet seier og lever i samsvar med bibelske normer. Tolking må føra til at ordet blir anvendt, omsett til kjøtt og blod, levd ut. Undervisninga frå bibelen må føra til lydnad, og tru må føra til gjerningar. Her må vi bare minnast det gamle ordtaket: Det finst bare ei rett tolking, men mange måtar å anvenda ordet på, - mange måtar å leva det ut på. Det er viktig at vi gjer dette skiljet klart for oss.

"Bare eit menneske som er født på ny, vil kunna kjenna seg heime i bibelen. Ein som skal tolka bibelen, må vera leia av den same Ande som inspirerte dei som skreiv han."

"Alle skriftene i bibelen har dette målet: å oppbyggja oss på trua vår (...) og gjennom kjennskapen til Gud og hans vilje omforma menneske til å likna meir og meir på Jesus."

IV. Filologiske perspektiv

Den sanne filolog har som mål å oppdaga den opphavelege meining i teksta. Målet er eksegese - å utleggja skrifta, og sky eisogese - å pressa eigne meiningar inn i skrifta. Luther: Den beste læraren er han som ikkje legg si meining inn i Skrifta, men som får si meining frå Skrifta. Dette kan vera veldig vanskeleg, då vårt grunnsyn vil dominera oss og påverka oss når vi les bibelen.

Vi kan bruka likninga om brurmøyene til å illustrera dette:

Arminianske teologar vil bruka likninga til å læra at kristne kan falla ut av nåden. Dei som trur på "the second blessing" finn eit bevis for det. Kalvinistar vil kunna bruka likninga til å visa at ein kan vera mellom dei bekjennande kristne utan å ha liv i Gud. Andre vil laga ei lære om Anden og åndsdåp sidan olje er eit symbol på Anden. Andre ser likninga som ein del av eit profetisk program som ligg i framtida.

Sanninga er at likninga bare har ei lekse: kor viktig det er å vera åndeleg førebudd eller klar.

Den litterære samanhengen

Når vi skal koma til ei rett forståing av bibelen er det viktig at vi tolkar litteraturen i sin litterære samanheng. Det inneber at vi gir akt på desse prinsippa:

1. Bokstaveleg tolking av bibelen er som regel det enklaste og rettaste. Når vi seier bokstaveleg meiner vi: nøye i samsvar med ordlyden, teken i trongaste meining, ordrett - ikkje overført tyding.
2. All anna tolking av eit skrift avhenger av den litterære form eller språkform/lag. Likningar, førebilete, symbol, bilettale o.l. føreset at det finst ei høgare meining i orda som kjem frå den bokstavelege bruk og samanheng. I likninga om såmannen, forstår vi såmann ut frå eit bokstaveleg bondespråk.
3. Bare når bokstaveleg tyding og tolking er vår første prioritet, kan vi ha kontroll over tolkinga og unngå misbruk av Skrifta.

Ei bokstaveleg tolking overser ikkje dei opphavelege meiningane i talemåtar, symbol, bilete og allegoriar som verkeleg finst i bibelen.

4. ORD

a. Må granskast etymologisk
b. Må granskast ved å samanlikna
c. Må granskast kulturelt
d. Må granskast i beslekta språk

5. GRAMMATIKK

a. All gransking som må gjerast med ord, må også gjerast når det gjeld grammatikk
b. Forstå korleis språk blir samansett
c. Prøv å forstå syntaksen, reglar for korleis setningar blir bygd.
d. Eit vers står i samanheng til heile bibelen.
e. Eit avsnitt står i samanheng til testamentet og boka det står i.
f. Eit avsnitt står i samanheng til setningar og avsnitt som kjem før og etter.
g. Uttrykk i eit avsnitt kan vera av lik meining som uttrykk i eit anna avsnitt.
h. Bruk kryssreferansar for å finna avsnitt som handlar om same tema. (Hebr.2 - Fil.2; Rom.3 - Hebr.10; 1.Kor.15 - Op.20; Matt.24+25 - 2.Tess.2)
i. Bruk kryssreferansar til parallelle stader, t.d. synoptiske evangelium
j. Sjekk kva slags språkform, litterær genre
   1. Talemåtar, biletspråk: metafor, simile, hyperbole, paradoks, ironi osv.
   2. Spesielle litterær genre: likningar, poesi, gåter, ordtak, allegoriar, ol.
   3. Kva slags litterærform boka har: Historisk (Ap.gj), profetisk (Jesaja), poetisk (salmane).

6. KULTUR, skikkar, metodar, verktøy, bygningar, institusjonar, samfunnsform og ordning o.l.

a. Det er nyttig å kjenna bibelgeografien
b. Det er nyttig å kjenna bibelens historie
c. Det er nyttig å kjenna bibelens kultur

TEKST: ERLING THU
et@krinet.no

Prinsipp for å tolka likningar, biletspråk og profetord

I. Grunnen til at vi tolkar biletspråk og bilete

1. Det forholdet GT har til NT er sjølve grunnlaget for å kunna tolka bilete

Det sterke profetiske element i GT gjer at vi med NT kan forstå det profetiske biletspråk. NT er skjult i GT og GT er openbart i NT. I GT finn vi profetiske ord og hendingar som finn si oppfylling i NT. Typologisk tolking er å finna indre samanheng, å tolka bilete har sin rett på grunn av det profetiske innhaldet.

Typologisk tolking bygger på trua at GT og NT høyrer saman i eit heile og er i harmoni med kvarandre, og set oss i stand til å forstå deira plass i guddommeleg openbaring. Vi kan også seia at typologisk tolking i røynda er ei historiefilosofi! "Typologisk tolking er ikkje så mykje ei tolking som ei historietenking, ein metode og måte å vurdera og bedømma historiske hendingar og forhold - ein slags historiefilosofi." Torm.

2. Jesu eigen måte å bruka GT på er ein invitasjon til oss å finna han i GT

I Luk.24,25-44 underviser Jesus læresveinane frå alle skriftene det dei sa om han. I Joh.5,39-44 seiest det at skriftene vitnar om Jesus. Paulus bruker språk frå ofringane for å visa at dei vitnar om Jesus, Ef.5,2. Hebrearbrevet lærer oss tydeleg at tabernaklet var eit bilete på ein nåverande himmelsk heilagdom, Hebr.9,9-11, 23-24. Og i 1.Kor.10,4 seier Paulus at Kristus var med i vandringa i øydemarka.

3. Når NT omtaler GT er det endå klarare i ordbruken sin

Då brukest ord som: Hypodeigma: teikn, bilete, eksempel, Hebr.4,11; 8,5; 9,23, Typos, Typikos, Rom.5,14; 6,17; 1.Kor.10,6,11; Hebr.8,5, døme, bilete, førebilete, eksempel, Skia, skygge, Kol.2,17; Hebr.8,5; 10,1, Parabole, likning, samanlikning, bilete, førebilete, Mark.4,11,30; Hebr.9,9; 11,19; Eikon, bilete, Hebr.10,1; 1.Kor.15,49; Antitypon, motbilete, motsvarande, Hebr.9,24; 1.Pet.3,21; Allegoreo, allegori, djupare meining, Gal.4,24.

Desse orda gjer at vi må prøva å forstå Det gamle testamente slik Jesus og apostlane gjorde. Vi må prøva å forstå bileta, teikna og skuggane i samsvar med undervisinga i NT.

> "Vi må prøva å forstå Det gamle testamente slik Jesus og apostlane gjorde. Vi må prøva å forstå bileta, teikna og skuggane i samsvar med undervisinga i NT."

II. Korleis vi tolkar bileteleg og forstår dei profetiske symbol vi finn i GT

1. Lær av NT si tolking av emnet og sjå korleis NT bruker GT

Ver nøye med at symbolet, biletet i GT finn sitt motsvarande uttrykk i NT.

Legg merke til at NT seier at tabernaklet og vandringa i øydemarka er to store førebilete. Det inneber at dei inneheld delar som også er førebiletelege. Men det er ikkje bare i desse to hendingane vi finn bilete som har noko viktig å seia oss i dag.

Av og til kan det vera vanskeleg å avgjera om eit avsnitt er bilete på noko som kjem eller om det er ei forutseiing. Er den store flaumen eit bilete på den komande dommen eller ei forkynning av at dommen kjem? Er Jona eit bilete på Kristus, eller ein profeti om Kristus? Er Jesaja's barn bilete på dei truande (Hebr.2,13?) eller er dei ein parallell til eller eit samsvar, ein analogi på dei truande? Er Israels kall ut av Egypt eit bilete på Kristus, ein analogi, eit samsvar eller ei profeti om Kristus? (Matt.2,15)

2. Skil mellom det som er eit bilete og det som bare er tilfeldig

Davids telt var eit førebilete, men kva slags materiale han brukte og korleis det var sett opp, har inga læremessig verdi. Vi må halda fantasien i taumar og halda oss til bibelen si eiga tolking.

3. Bruk aldri bilete og symbol til å slå fast noka lære

Bare bruk bilete til å illustrera bibelsk lære som klart kjem til uttrykk andre stader.

III. Ulike slags bilete vi vil finna i bibelen

Vi kan finna seks ulike typer bilete i bibelen:

1. Personar kan vera eit bilete:

Adam er eit bilete på Kristus som hovud for ein rase (Rom.5,14. Adam står her som eit motstykke til han som skulle koma). Abraham er far for, og bilete på alle som trur. Elija er eit bilete på Johannes døyparen. Josef er den forkasta landsmannen, men framtidige frelsaren. David er eit bilete på Den Store Kongen. Salomo eit bilete på den utvalde son. Serubabel eit bilete på hovudet for det nye samfunnet.

2. Institusjonar:

Ofringane er bilete på krossen. Skapinga og det lova landet er eit bilete på frelse.

Påske er eit bilete på utløysinga i Kristus. GT-teokratiet peikar fram mot Guds styre, Guds rike.

3. Stillingar:
Moses, profeten, var eit bilete på Kristus, på same måte som Aron, øvstepresten, og Melkisedek, presten, var det.

4. Hendingar:
Paulus seier at det som hende folket på vandringa i øydemarka var bilete som vi skulle læra frå. 1.Kor.10,6 og 11.

5. Handlingar:
At kopparormen vart løfta opp, er eit bilete på krossfestinga (Joh.3,14-16). Tenestegjerningane til øvstepresten var typiske for Jesu teneste.

6. Ting:
Tabernaklet var eit bilete på inkarnasjonen, Guds nærvær hjå folket sitt og røykelse eit bilete på bønn og lovprising. Forhenget i tabernaklet viser oss prinsipp i dette å koma nær Gud.

IV. Å tolka symbol

Eit symbol skil seg frå eit bilete i det at det kan representera ein ting enten i fortid, notid eller framtid, medan eit bilete seier noko om noko som høyrer framtida til. Eit symbol har ikkje noka tilknyting til tid. For å kunna tolka symbol rett vil vi følgja desse reglane:

1. Dei symbol som er tolka i bibelen legg grunnen for all vidare gransking i symbolisme
Når bibelen tolkar eit symbol er vi på trygg grunn. Rovdyr står i Daniel som symbol på gudlause politiske leiarar eller nasjonar og vi er ikkje overraska over å finna dei att i same tyding i Openbaringsboka. Lammet er ofte eit symbol på enten offer eller menneskehjarta sin tendens til å gå sin eigen veg.

2. Dersom eit symbol ikkje er tolka kan vi gå fram på denne måten:
a. Gransk samanhengen skikkeleg.
b. Bruk ei ordbok til å finna andre avsnitt som bruker same symbol og sjå om det kan hjelpa deg med nokre haldepunkt.

"Davids telt var eit førebilete, men kva slags materiale han brukte og korleis det var sett opp, har inga læremessig verdi. Vi må halda fantasien i taumar og halda oss til bibelen si eiga tolking."

c. Av og til vil symbolets natur gje nokre hint. Den bevarande eigenskapen til salt er velkjent, som løva si villskap, dua sitt vare og føyelege vesen, lammet sitt tolmod og mjuke vesen, og grisane sitt skitne griseri.
d. Studiar i semittisk kultur kan også vera nyttig for å forstå symbol.
Det er betre å la vera å tolka symbol enn å gi seg til å spekulera.

3. Symbol kan ha fleire tydingar
Det er ingenting i bibelen som seier at ein ting alltid har same symbolske meining. Løva kan vera eit symbol på både Kristus og djevelen. Lammet er symbol på offer og fortapte syndarar - og kristne. Vatn betyr ordet i Ef.5,26, Anden i 1.Kor.12,13 og gjenføding i Tit.3,5. Olje kan bety Den Heilage Ande, omvending eller å vera førebudd. Kristus er representert ved mange symbol: lam, løve, vintre, rot, renning, o.l.

4. Talsymbol
Talsymbol skal vi vera varsame med så vi ikkje hamnar i overdrivingar som gematria. Men i den semittiske verden står tre for nokre få, fleire eller nok. Fire står for noko som var fullenda, heilt og vart ofte brukt i samband med forbanning og velsigning. Fem blir kalla for nådens tal, seks står for mennesket og sju for det fullkomne. Ti står for noko veldig stort og førti sto for ein generasjon.

5. Metall
Den symbolske tydinga av metall kan det også vera ulike meiningar om, så det krev at vi her også er varsame. I tabernaklet vart det brukt gull, sølv og messing. I Daniel 2 finn vi ein annan bruk av metallsymbol. Gull seiest å stå for det guddommelege, sølv for utløysinga og messing og koppar for dom.

6. Fargar
Den symbolske tydinga av fargar er mykje vanskelegare, for det gjekk så lang tid før det vart ei og same assosiasjon med eit ord og ein farge. Kvit står for det som er heilagt, reint og rettferdig.

TEKST: ERLING THU
et@krinet.no

Å tolka dei profetiske skriftene

Bibelen er ei profetisk bok skriven av menneske som var drivne av Den Heilage Ande (2.Pet.1,19-21). Difor er vi avhengige av Den Heilage Ande for å forstå Skrifta. Til og med profetane som tala i Herrens namn forstod fullt ut kva dei sa og korleis den tida dei tala om skulle vera (1.Pet.1,10-13). Dette skulle gjera oss audmjuke og ikkje skråsikre når vi prøver å forstå dei profetiske skriftene!

1. Profetordets vesen

Profeti er ikkje historie skrive på førehand. Til og med bibelsk historie er ikkje alltid samanhengande og kronologisk. Dei som har skrive har hatt eit høgare mål og ei vidare meining som har gått ut over tidsaspektet.

a. Profetordet er Guds NO-ord

Profetane hadde eit spesielt kall. Dei kunne ikkje stilla seg fram for folket før dei hadde vore fram for Gud. (1.Kong.17,1) Bare den profeten som sto i Guds råd kunne gje folket Guds no ord. Ordet kunne handla om framtida eller om notida, det kunne vera lovnader eller ord om dom, men det hadde alltid praktiske følgjer for notida (Jer.23,18)! Slik er profetordet alltid eit no ord!

b. Framtida står i forhold til notida

Profetane profeterte aldri for å tilfredstilla kjøtleg forvitenskap. Dei talte alltid inn i den noverande stoda for å gjenreisa lydnad og tru. Framtidige element, om det var velsigning eller dom, var meint å ha verknad med ein gong. Dette inneber at vi må forstå stoda ordet vart gitt i. Det er eit moralsk innhald i all sann profeti.

c. Kristus-sentrert

Heile bibelen er eit frelsesdokument med Jesus Kristus som senter. Slik er det også med profetorda. Profetane i GT var inspirert av "Kristi Ande" 1.Pet.1,11. Ånda i profetordet er vitnemålet om Jesus. Op.19,10. Sjå også Luk.24,27

d. Det er eit element av mystikk, noko skjult i profetorda.

Meininga er skjult for det naturlege, kjøttslege menneskesinnet. Det krevjast openbaring frå Kristi Ande som inspirerte ordet for å forstå det. Dei jødiske leiarane kjende profetordet om Kristi fødsel, liv og død, men dei forsto det ikkje og såg difor ikkje at Jesus var Messias som oppfylte profetordet.

> "Heile bibelen er eit frelsesdokument med Jesus Kristus som senter. Slik er det også med profetorda. Profetane i GT var inspirert av "Kristi Ande" (1.Pet.1,11).

2. Nokre grunnleggjande ting i å tolka profetordet

Det er svært mange ulike tolkingar av dei profetiske skriftene i bibelen. Dette kjem for det første av at det i det profetiske språket ofte er rom for ulike tolkingar. Språket er ofte poetisk, visjonært og taler om framtida i ordbilete. Som kristne kan vi i dag lesa mange Kristologiske element i Salme 22 og Jes.53 av di vi les desse avsnitta i lys av den historiske hendinga som Jesu liv og død er. Vi må ikkje verta forundra av at jødar ikkje har hatt denne innsikt og forståing.

Ein annan grunn til at tolkarane har så ulike meiningar, er den store mengda av profetord. Profetisk materiale finn vi frå første Mosebok til Openberringa. Det er difor ikkje overraskande at det kan vera ulike meiningar.

Ulike teologiske grunnsyn, eskatologi osv. vil alltid påverka vår tolking av profetordet. Vi vil no prøva å gi nokre prinsipp som er nyttige for alle, same kva syn ein har på endetida.

A. Vi må gi stor akt på språket i det profetiske avsnittet vi granskar. Vi må finna meininga i namn, hendingar, skikkar, kulturar, flora, fauna og klima som er nemnt. Vi må også finna ut kva som er biletspråk, poetiske eller symbolske element.

Ei profetisk skildring av framtida er ofte i språk som har med fortida, tidlegare historiske hendingar å gjera. Nyskapning/første skapning. Framtidig velsigna tilstand/paradis. Dommen/flaumen. Øydeleggjande dom/Sodoma og Gomorra. Stor utfriing/utgangen or Egypt, osv.

B. Vi må sjå den historiske bakgrunnen til profeten og profetordet. Å vita kva som hende på den tida profeten profeterte vil hjelpa oss. Både den bokstavelege, historiske meininga og oppfyllinga vart sett som eit heile. Både ei bokstaveleg historisk oppfylling og ei seinare utvida oppfylling må sjåast som delar i heile Guds verk.

C. Vi må gi akt på samanhengen og flyten i profetordet når vi skal tolka og forstå. Kapittel- og versinndeling må ikkje hindra oss å sjå den indre samanhengen i ei bok.

D. Den som skal tolka profetordet må forstå at dei profetiske skriftene ikkje er systematiske. Profetane var visjonærar og forkynnarar, ikkje akademiske foredragshaldarar. Dei skildra det dei hadde sett. Det er som når du står på ein fjelltopp og skildrar landskapet med mange toppar som i røynda ser ut til å gå i eitt. Tidsaspektet er ikkje viktig for profetane, men dei kan gi oss ei rekkjefølgje. Jødane greidde ikkje skilja og forstå profetiane om Messias si liding og herlegdom. NT viser oss at det er tale om to komme, med lang tid mellom.

(1.Pet.1,1-12; Hebr.9,28)
E. Vi må leita gjennom alle profetiske skrifter for å finna parallelle avsnitt eller ord. Herrens dag, ein rest, samlinga av Israel, nasjonane som skal skakast og ristast, Guds Ande som skal rennast ut, den messianske tidsalderen osv er ting som vi vil finna i mange skrifter og det er lurt å samanlikna desse.

3. Avgjera kva naturen i profetordet er

Når vi granskar eit avsnitt, er det nyttig å kunna avgjera kva slags profetord vi har med å gjera. Vi kan finna tre kategoriar kor vi må skilja:
A. Seier avsnittet noko om framtida eller er det formanande, lærande, oppmuntrande, forklarande? Sak.1,1-6 er lærande, medan det følgjande synet (1,7-21) er om framtida. Sak.7 er for det meste lærande, men det som kjem før og etter er visjonært om framtida.
B. Er profetien utan vilkår, eller er det vilkår som må oppfyllast for at lovnadene skal oppfyllast? (Jer.18,8,10; 26,12-13; 3,12; Jona 3,4; Esek.33,13-15; 18,30-32; Samanlikn 2.Sam.7,5-17 med 1.Kong.2,4)
C. Er profetien oppfylt (slik som profetiar om krossen) eller uoppfylt? (slik som profetiar om fjellet Herrens Hus står på skal fylla heile jorda.) Nokre profetiar i GT vart oppfylt i GT. Profetiar i 1.Mos.15 vart oppfylt i siste kapittel i same boka og i 2.Mos. Fangenskap-/samlings-/gjenreisingsprofetiane hjå Jesaja og Jeremia er oppfylt i Daniel, Esra og Nehemia.

Vi må også ta med at ei profeti kan ha fleire oppfyllingar. Dette blir ofte kalla generert profeti. Det vil seia at ein ser ei hending som noko som skjer i ein serie av ulike hendingar og delar som er skilde i tid. Ei slik profeti som gjeld heilskapen, det endelege resultatet, er også sann om dei delane som utgjer heilskapen.

4. NT hermeneutikk av GT

Korleis bruker NT GT?

A. For å bevisa eit poeng (Joh.6,45) eller ei lære (Matt.22,32,43-44).

B. For å forklara eit poeng som til dømes kor skræmande Sinaifjellet var (Hebr.12,20).
C. For å illustrera ei NT-sanning (Rom.10,18).
D. For å visa at det er bokstaveleg oppfylt (Matt.2,5-6).
E. Andre gonger bruker NT GT i ei utvida typologisk, biletleg meining:

1. NT inneheld typologisk tolking av GT med omsyn til åndeleg og moralsk undervisning

1.Kor.10,6,11 og Rom.15,4 slår dette fast. Når vi finn eit etisk prinsipp, ei åndeleg lov eller noko oppbyggjeleg frå GT som ikkje er heilt bokstaveleg uttrykt i GT - teksta, då har vi gjort ei biletleg tolking.

2. NT inneheld typologisk tolk-ingar av teologiske element i GT

. Skapningen er eit bilete på den nye skapningen i Kristus (2.Kor.4,5), og eit bilete på fullkommen frelse i Kristus (Hebr.4,4). At eit profetord har fleire oppfyllingar om vi gir rom for ei djupare biletleg element i GT enn vanlege bilete, typer.

3. Det greske ordet epouranios - himmelsk - er tilnærmande lik typologisk

Det jordiske kallet til hebrearane er typisk for det himmelske kallet til den kristne (Hebr.3,1) Den jordiske velsigning til Israel er typisk for den himmelske gåve i kristendommen (Hebr.6,4) Det jordiske landet Palestina er eit bilete på det himmelske landet, riket dei kristne lever i (Hebr.11,6). Det jordiske Jerusalem er eit bilete på det himmelske Jerusalem som vi har kome til (Hebr.12,22). Det typologiske, biletlege element i GT profeti kan difor ikkje fornektast.

4. Den djupt biletlege karakteren til GT kan vi mellom anna sjå i dei avsnitt kor Israel og kyrkja er brukt om kvarandre

Gal.6,16 viser dette. Guds sanne folk, Israel, er dei som rosar seg av Jesu Kristi kross og reknar den nye fødsel som Guds frelsande gjerning og ikkje omskjeringa.

I Hebr.8,8 blir det talt om ei ny pakt med Israel og Juda. Skal vi ta dette bokstaveleg, som nokre gjer, og ikkje sjå Israel og Juda som synonym for Guds

folk, dei som trur på Jesus og er født på ny, då kjem vi på ville vegar. (Den nye pakta gjeld då ikkje kristne i dag, men jødar i tusenårsriket.)

A. Den nye pakta er eit av fleire ting som er omtalt i Hebr. og alt er verkeleggjort i kyrkja og den noverande tidsalder. At Kristus er vår Moses, Aron, offer o.l. må alle innrømma, men å seia at den nye pakta gjeld tusenårsriket forstyrrar heile strukturen i GT.

B. Hebr.10,15-17 brukar den nye pakts oppleving på den kristne. Om den nye pakta bare tilhøyrer jødane i tusenårsriket, har forfattaren til Hebr. gjort feil i å bruka ho på kristen oppleving no.

C. Det vil vera forvirrande med to nye pakter. Den nye pakta som Jesus innstifta i nattverdsmåltidet og pakta i Hebr.8 må då vera to nye pakter!?

D. Den nye pakt er eit kristent uttrykk og det er difor brukt på kristne i Hebr. 10. Dei som tolkar ting heilt bokstaveleg trur at Moselova skal gjenreisast, men den nye pakta skal ikkje vera lik den gamle. No skal lova skrivast i det nye hjarta og vera ein del av naturen til dei som er født på ny.

E. I samanhengen blir Kristus framstilt som ein mellommann for ei ny pakt og dette taler om hans noverande gjerning som mellommann.

Det einaste konsekvente i forståinga av Hebr. er å innrømma at alt viser til jødane i tusenårsriket, eller at alt har med dei kristne no å gjera.

Vi trur at i den nye pakta som Jeremia talte om, er Israel og Juda typer, bilete, på Guds folk som etter pinse vert kalla for kyrkja. Forsamlinga er Det nye testamentets Gudsfolk, der det ikkje lenger er skilnad på folkeslag, for vi er alle Guds og Abrahams barn ved trua (Gal.3,26-29). Vi som ikkje før var eit folk er no Guds folk, vi som før var uomskorne, utestengde frå borgarrett i Israel, utan del i paktene og lovnaden og difor utan Gud og utan von i verda, vi har no kome nær til Gud på grunn av Jesu Kristi blod, vi er no Guds folk. Vi er ikkje lenger framande eller utlendingar, vi er borgarar saman med dei heilage og høyrer Guds husfolk til (sjå 1.Pet.2,9-10; Ef.2,11-22). Det er ikkje slik å forstå at kyrkja har erstatta Israel, men at alt det Gud lova Israel, det får dei som trur på Jesus Kristus, både jødar og heidningar, del i. Dei som trur på Jesus og er født på ny, dei har kome inn i Guds rike og får del i oppfyllinga av alt Gud har lova (sjå 2.Kor.1,20-22; Ef.1,13-14; Rom.9,6-8)

5. Døme på typologisk eksegese hjå Paulus og i Hebr.

- Fysisk omskjering er bilete på åndeleg reinsing (Kol.2,11; Rom.2,29; Fil.3,3; Ef.2,11).

"Inga tolking som ikkje samsvarer med den openbaring vi har av Jesus Kristus sjølv, eller det forhold vi har til Han, kan godtakast."

- Omsorg for oksar som arbeider er bilete på omsorg for Kristi tenarar (1.Kor.9,9).
- Dekket over Moses' andlet er eit bilete på det mørke, den forherding som er over dei vantruande jødar (2.Kor.3,13-16).
- Lova skriven på steintavler er eit bilete på evangeliet som er skriven i menneskehjarta (2.Kor.3,1).
- Mørke og lys i skaparakta er bilete på mørket i menneskeleg synd og lyset i sanninga i evangeliet (2.Kor.4,6).
- Påskelammet er eit bilete på Jesu frelsande død (1.Kor.5,7).
- Alteret i GT er eit bilete på Kristi kross (Hebr.13,10-12).
- Å brenna offeret utanfor leiren er eit bilete på forkastinga av Kristus, difor bør vi også gå utanfor den "offisielle religionen" og ha samfunn med Jesu lidingar (Hebr.13,13).
- Jerusalem er eit bilete på det komande samfunnet (Hebr.13,14).
- GT offer er bilete på dei åndelege offer kristne ber fram (Hebr.13,15).

Vi kan også seia at Israels historie er profetisk og gir oss ein nøkkel til å forstå all historie.

6. Alle profetiske skrifter er sentrerte i Kristus

Inga tolking som ikkje samsvarer med den openbaring vi har av Jesus Kristus sjølv, eller det forhold vi har til Han, kan godtakast. Kristus er målestokken, han er Alfa og Omega, opphav og mål.

A. Kristus er sanninga og substansen, kjernen og det verkelege i alle bilete og skuggar.

B. Kristus er den skjulte kjernen i nådens pakt i alle dei ulike paktene i GT, og synleggjort som den nye pakta i NT.

C. Kristus er sentrum og møteplassen for alle Guds lovnader. Gud har ikkje lova noka utanfor Kristus, alle Guds lovnader er i Kristus!

D. Kristus kjem til syne i alle nådemiddel både i GT og NT.

E. Ættelistene har som mål å føra oss til den sanne Kristi ættelinje.

F. Bibelsk kronologi har som mål å føra oss fram til Kristi dag og tider.

G. Lova i Skrifta er vår tuktemeister for å føra oss fram til Kristus.

H. Evangeliet er Kristi lys så vi kan kjenna han, Kristi røyst så vi kan høyra og følgja han, Kristi kjærleiksband så vi kan dragast inn i nært og skjønt samfunn med han, ja det er Guds kraft til frelse for alle som trur på Jesus Kristus. Som sola gir lys til månen og jorda, vil Kristus, rettferds sola, gi lys til heile bibelen.

"De granskar skriftene, fordi de meiner at de har evig liv i dei; og dei er det som vitnar om meg! Men de vil ikkje koma til meg så de kan ha liv." Jesus: Joh.5,39-40

For Guds Son, Jesus Kristus, som vi har forkynt for dykk, ... i han var det berre ja! For så mange som Guds lovnader er, i han har dei fått sitt ja." Paulus: 2.Kor.1,19-20

TEKST: ERLING THU
et@krinet.no

Fem om sitt forhold til bibelen

Vi har møtt fem forskjellige personer i forskjellige livsfaser og livssituasjoner som deler sitt forhold til bibelen med oss. Vi kan la oss inspirere av deres erfaringer og utfordres den plassen Guds ord har i deres liv.

"Mer kjent med Gud og Jesus"

Ailin Normann Brekke bor på Askøy, utenfor Bergen, sammen med sin mor Ann-Kristin og søsteren, Adelen. Hun er 11 år og går i 5. klasse på skolen. På søndager går hun på møte i Kristent Fellesskap i Bergen, og får undervisning der, sammen med de andre 10-12-åringene, på den barnegruppen som kalles "5ty7" (fiftyseven). Ailin er blant de som er ivrigst til å fortelle om ting hun har lest i bibelen.

- Hva er det du liker best med bibelen?
- Det jeg liker best er at vi kan finne ut mer ting om Gud og sånn. Og så blir jeg på en måte mer kjent med Gud og Jesus.
- Kan du fortelle om noe du har lært om Gud i bibelen?
- Ja, det står for eksempel mange ganger at Han elsker oss og sånt!

Hvordan gjør du det når du leser i bibelen?

- Noen ganger bare har jeg bibelen der og så har jeg lyst å lese, og noen ganger er jeg med på cellegruppe og får lese i bibelen der også.

"Jeg vil også gi en utfordring til foreldre her: Hjelp barna dine til å bli glade i Guds ord. Ikke bare les ordet selv, men omgi deg med ordet, del det med barna. Bland Guds ord inn i alle forhold i familiens hverdag." – Erik Pettersen

- Hva er det du liker best å lese?

Jeg liker å lese i Johannes evangelium, og Johannes 3:16 liker jeg ekstra godt.

- Hvorfor det?
- Fordi det verset handler om det at Gud ga sin Sønn for oss, sånn at vi kan bli frelst. At han vant over døden.
- Kan du fortelle oss en ting fra bibelen som du også har fortalt de andre på "5ty7"?
- Jeg leste et vers i Nehemja en gang. Det var ganske fint. Det handlet om at vi skulle prise Herren, og da tenkte jeg at Gud sa at også vi barna skulle være med i lovsangen.
- Hvor lenge har du lest i bibelen selv?

Jeg fikk min egen bibel for tre år siden, da jeg var 8 år.

- Er det noen som hjelper deg noe med bibelen?
- Mamma hjelper meg av og til. Hun spør hva jeg synes var fint med et vers og så forklarer hun ting jeg ikke forstår.
- Har du alltid bibelen med deg når du går på møte?
- Som oftest har jeg det, men av og til er jeg på overnattingsbesøk hos en venninne og da er det ikke lett å huske den.

"Må bare studere!"

Erik Pettersen er 24 år og fullfører dette semesteret sin utdanning som lærer ved lærerskolen i Bergen. Han er gift med Tone, og sammen leder de arbeidet med barn i alderen 10 til 12 år i Kristent Fellesskap i Bergen. Erik er vokst opp i en kristen familie.

- Hva slags forhold har du til bibelen?
- Vel, bibelen er jo en annerledes bok. Den skiller seg ut fra all annen lesing. Og fordi den ikke er som andre bøker, må den behandles annerledes. Jeg vil si at mitt forhold til bibelen har med gudsfrykt å gjøre.
- Hvorfor gudsfrykt?

Det som står i den boken har jeg lært å ta på alvor. Bibelen gir retningslinjer for livet, - er ikke bare en fin bok. Den må leses for å handles på. Hvis det jeg leser ikke har konsekvenser, blir det helt feil. Helt siden jeg var 10-11 år har jeg hatt det sånn at det jeg leser i bibelen, det må jeg gjøre noe med.

- Hva var det som skjedde da du var 10-11 år?
- Da ble jeg en kristen. Jeg er jo vokst

opp med bibelen, kunne mange av bibelhistoriene og syntes de var spennende. Da jeg tok imot Jesus, handlet plutselig bibelen om mitt eget liv, ikke David eller Daniel først og fremst.

Jeg lærte å lese bibelen hjemme, rett og slett studieteknikk; lærte å granske ordet. Det handlet ikke bare om å lese de tre faste kapitlene, nei, jeg måtte finne fram linjal og penn, gransket, fant ut ting, jeg hadde et svært lidenskapelig forhold til bibellesingen. Det hendte jeg leste 50 kapitler fra Mosebøkene på en dag! Da jeg ble 13 eller 14 begynte jeg å studere mer systematisk, tok for meg enkeltord og gransket betydningen av disse. Dette forholdet har selvsagt variert siden, men gnisten kommer alltid tilbake. Jeg oppdager stadig nye ting. Og måten jeg kontrollerer meg selv på er om jeg bare leser for å få kunnskap, eller om jeg leser meg selv inn i ordet.

- Hvordan arbeider du praktisk med bibelen i din hverdag?

- Jeg leser nok ikke så store mengder. Det er fortsatt slik at jeg graver meg ned, studerer og gransker ordet. Jeg kommer meg kanskje ikke så langt som jeg ønsker, og vil gjerne utvide kapasiteten min i det å lese større mengder tekst. Men jeg kan liksom ikke bare slenge meg ned i sofaen og lese litt, nå og da. Jeg må studere! En god stund nå har jeg notert tankene mine omkring vers som taler spesielt til meg og samlet disse notatene i permer. Det har vært nyttig. Det er også viktig for meg å dele det leser.

Ellers har jeg ikke faste lesetider eller et fast antall kapitler jeg skal lese hver dag, men jeg har et eget system. Jeg veksler for eksempel mellom å lese i det gamle og det nye testamentet. Men Salmene og Ordspråkene er gode å ha med hele veien.

- Har du noe råd til unge lesere?

- Finn noen som du ser i din omgangskrets som har et levende og sterkt forhold til bibelen og bruk tid sammen med dem. Det har betydd mye for meg. Min far levde slik med bibelen i min oppvekst. Videre betydde året ved Bergen Bibelskole mye for meg for å komme videre i mitt eget arbeid med ordet.

Jeg vil også gi en utfordring til foreldre her: Hjelp barna dine til å bli glade i Guds ord. Ikke la din egen bibellesing bli noe som bare skjer i et lukket rom, noe som blir mystisk eller skjult for barna. Og ikke bare les ordet selv, men omgi deg med ordet, del det med barna. Bland Guds ord inn i alle forhold i familiens hverdag.

"Nå ble bibellesingen en dialog med Gud og Den Hellige Ånd. Plutselig ble det spennende å lese Mosebøkene igjen. Det jeg leste, var ikke lenger bare fortellinger, men livsprinsipper jeg kunne lære av og leve etter." – Tor E. Nygård

"Tok en beslutning"

Tor Eivind Nygård er 28 år og bosatt i Bergen. Han vokste opp på Frekhaug i Nordhordland og tok aktivt del i barne- og ungdomsarbeidet på bedehuset. Men det var på stevnene til Kristent Nettverk han fikk sine møter med Gud. Han bestemte seg for å la seg døpe som 14-åring. Denne våren fullfører han geologiutdannelsen og gifter seg 12.juni med sin Ada Elise. Tor Eivind er områdeleder og har tilsyn med fem av cellegruppene i menigheten Kristent Fellesskap i Bergen.

- Hva slags forhold har du til bibelen?

- Bibelen er ikke en bok hvor du først og fremst finner generell kunnskap, men den gir deg et møte med sannheten, en personlig førstehåndserfaring. Vi kan få se sannheten selv. Og Gud vil tale til oss om mange forskjellige ting gjennom sitt ord, ting som angår vårt personlige, daglige liv, eller ting som vil hjelpe oss i det å lede og ta ansvar for andre. Men da er det viktig at vi leser med et klart fokus, og at vi har et bevisst ønske om å se Guds plan og Guds prinsipper i ordet.

- Har du alltid hatt et slikt forhold til bibelen?

- Nei. Tidligere opplevde jeg at min bibellesing hadde blitt mer rutine enn den skulle være. Jeg følte sterkt på en lengsel etter en førstehåndserfaring av å se og kjenne Guds plan og Guds vilje. Det var ikke nok for meg bare å lese eller høre om hva andre så og opplevde, jeg ville se det selv. Og jeg hadde en forventning om at en slik personlig erfaring ville gjøre meg mer grepet av Gud.

Jeg hørte blant annet en gang en av ungdomslederne i menigheten fortelle om det han hadde sett i Guds ord. Han delte med oss hva Gud hadde talt til ham om ved å gå gjennom Guds ord fra 1. Mosebok av. Jeg tenkte at "dette vil jeg ha tak i"! Gud talte også til oss som ungdommer om at han ville at vi skulle være en generasjon som skulle kjenne Guds ord. Det måtte jo begynne med at vi satte oss ned og leste selv!

- Hva forandret din situasjon?

- Jeg tok en beslutning om å begynne å lese Guds ord for å få åpenbaring, ikke bare for kunnskap. Det jeg gjorde helt konkret, var å be Gud om å få se hans prinsipper i ordet, når jeg satte meg ned med bibelen. Jeg bevisstgjorde meg selv, skjerpet tanken og innstillingen jeg leste med. Nå ble bibellesingen en dialog med Gud og Den Hellige Ånd. Plutselig ble det spennende å lese Mosebøkene igjen. Det jeg leste, var ikke lenger bare fortellinger, men livsprinsipper jeg kunne lære av og leve etter.

Jeg begynte også å studere mer grundig hva Guds ord faktisk er. Jeg så at det er sant, rent, skapende, dømmende, at det alltid er rett. Når du ser hva Guds ord er, forstår du også at det er sant, at det vil fungere og at du kan bygge livet ditt på det.

- Kan du gi et eksempel på et slikt livsprinsipp
- Jeg så for eksempel i Abrahams liv, at alltid når han sto foran viktige valg, bygde han et alter. Det fortalte meg om det å ta et oppgjør, om å velge tilbedelse, velge Guds vei i alle ting. De valg jeg må ta i livet handler ikke bare om mine egne ideer og vurderinger. Å følge Gud kan bety at jeg må ta oppgjør med ting i mitt eget liv, slik at Guds rike og Guds vilje alltid får første prioritet.

- Hva har et slikt forhold til bibelen ført til i ditt liv?
- Jeg har blant annet erfart at jeg kan bruke Guds ord mer aktivt i samtale med andre mennesker. Jeg klarer å vise til Guds ord, når jeg veileder andre. Dette skjer i et samarbeid med Den Hellige Ånd. Det er Han som bringer fram det jeg har sett i Guds ord. Når du kan vise prinsipper og sannheter ut fra Guds ord, har det større betydning enn egne tanker og meninger.

Jeg opplever også en forfriskning i det å starte dagen med Guds ord og i fellesskap med Gud. Du kan møte dagen på en helt annen måte. Det er som om du er nydusjet på innsiden og klar for dagen. Du er forfrisket og fokusert. Helt konkret har jeg gjort dette ved å la bibellesingen bli en del av frokosten. Ikke sammen med spisingen, for det ville ikke bli konsentrert og fokusert nok, men gjerne sammen med en kopp kaffe...

- Har du noe råd du vil gi videre til andre i deres bibellesing?
- Bare det at du trenger å sørge for å leve i Guds ord. Selv hadde jeg en vekslende bibelpraksis før. Det fantes gode perioder, men ikke på samme måte som det ble etterpå. Bibellesing er en utfordring, et valg, en prioritering. Selv valgte jeg for eksempel å gå på bibelskole for å få et enda bedre grunnlag i Guds ord. Jeg ville bygge på Guds ord i det jeg gjorde og trodde. Året ved Bergen Bibelskole var svært intensivt, og frukter fra det året viste seg etter skoleåret var ferdig. Mye av det jeg så det året, har fått vokse videre etterpå. Å møte ledere som kjenner Guds ord, var motiverende, og diskusjonene med de andre studentene, gjorde det klart at jeg trengte å vite hvorfor jeg mente det jeg gjorde. Hvis noen tenker at Gud kaller dem til å forkynne og formidle Guds ord, trenger de å leve i ordet, ikke bare gjøre emnestudier til en preken, men leve et liv i ordet.

"Har alltid drømt om å gå på bibelskole"

Ingvild Anne Farestveit er 43 år, sykepleier og mor til tre. I dag bor hun sammen med den yngste av sine tre døtre i Modalen, 1,5 times kjøring nord for Bergen. Hun er midt i livet, barna har begynt å flytte for seg selv, hun har jobb, hus og alle de økonomiske forpliktelser det fører med seg. Men Ingvild har bestemt seg for å bryte opp – hun skal nemlig flytte for å gå på bibelskole!

- Kan du fortelle hva bibelen betyr for deg, Ingvild?
- Først og fremst vil jeg si at bibelen er jo Guds ord. Det er mat for meg. Hvis det er dager jeg ikke har brukt tid til å lese, mangler det noe. Jeg kan merke at jeg ikke har spist maten min!
- Har det alltid vært sånn?
- Egentlig, ja. Jeg har alltid visst at jeg måtte eller burde lese i Guds ord hver dag. Det har jo til tider vært mest en plikt, men en god plikt!

- Er det noe du kan se tilbake på som har betydd mye for ditt arbeid med bibelen?
- Som tenåring var jeg aktiv i Indremisjonen, og senere Pinsemenigheten. Har vært på mange møter og bibeltimer, på leirer osv. Jeg husker at jeg var veldig imponert over forkynnere som kunne legge ut om tre ord i et vers, og det i en hel bibeltime! Likevel følte jeg at det var en helhetlig forståelse jeg manglet. Jeg lurte for eksempel på hva evangeliet egentlig var. Var det bare fortellingen om Jesus, eller var det mer? Da jeg senere kom i kontakt med menigheten Kristent Fellesskap i Bergen, møtte jeg undervisningen om grunnvollen. Det som et puslespill hvor alle bitene endelig kom på plass. Jeg hørte forkynnere som Noralv Askeland og det var som om Guds ord ble åpnet for meg. Det ble mer praktisk. Jeg fikk se menighet, at ordet er noe jeg skal leve etter sammen med søsken. Plutselig handlet det mer om min hverdag.
- Du har arbeidet med bibelen ved Kristen Brevskole en god stund. Hvordan begynte det?
- Jeg tror jeg vel leste om Kristen Brevskole i en annonse i FOLK. Jeg har alltid drømt om å gå på bibelskole, så dette var kanskje en måte å virkeliggjøre drømmen på. Jeg begynte med å studere modulen om "Fundamenter for kristenlivet" og holder nå på med min femte modul ved brevskolen.
- Hva gir det deg å jobbe modulene:
- Jeg får jo mer innsikt i ting. Spørsmålene til stoffet får meg til å tenke mer gjennom det jeg leser. For eksempel har jeg lært mer om hva Guds rike egentlig er gjennom å arbeide med den modulen.

Pakt er kanskje et litt fremmed uttrykk før en hører hva det egentlig er. Det er vel kanskje jeg som trenger å ha ting inn med teskje…

- Likevel har du valgt å ta et år på bibelskole til høsten. Hvorfor det?

- Jeg opplevde rett og slett at Gud talte til meg at det var min tur til høsten. Og han stadfestet det med fred. Jeg har jo fått en del kunnskap etter hvert, men kjennskap og trening er det føler jeg trenger mer av. Å få se at det jeg kan en del om, nå fungere i praksis. Jeg gleder meg og har stor forventning til at akkurat det skal skje.

- Som enslig mor, med jobb og hus, hvordan får du det til?

- Jeg må jo ta ett års permisjon og jeg må leie ut huset. Og så skal jeg flytte til Bergen og da må jeg ta med datteren min og hun igjen må få en skoleplass der. Og alt har lagt seg til rette! Til å begynne med var det kaos oppe i hodet, selv om jeg fortsatt hadde fred i hjertet. Særlig det økonomiske var et hodebry. Men nå har alt lagt seg til rette. Jeg var veldig bekymret her for en stund siden. Som svar på bønn møtte Gud meg gjennom tre forskjellige personer. Hos en fikk jeg ord og penger, en annen hadde fått et bilde, en tredje velsignet meg også med penger, og dette styrket meg. Så nå har jeg lagt vekk alle bekymringer.

"Har bare tatt Guds ord på alvor"

Berit Berntsen er snart 73 år, og pensjonist. Det vil si, ikke helt. For etter mer enn femti år i full jobb, valgte hun like godt å bli støttekontakt. Utenom sitt store engasjement i menigheten, har hun bare tid til 13 timer i uka for kommunen. Hver dag takker hun Gud for at hun har helse til å hjelpe andre og i tillegg få betalt for det.

Berit vokste opp i en kristen familie og hadde åtte søsken. Foreldrene var trofaste i misjonsmenigheten, broren begynte i metodistkirken og Berit selv ble frelst blant pinsevennene da hun var ti år. Som sekstenåring ble hun soldat i Frelsesarmeen, hvor hun var svært aktiv i 37 år. Da følte hun at Gud ville hun skulle begynne å arbeide i et annet hjørne i Hans store vingård. De siste knappe tjue årene har hun hørt til menigheten Kristent Fellesskap i Skien.

"Det var som om Guds ord ble åpnet for meg. Det ble mer praktisk. Jeg fikk se menighet, at ordet er noe jeg skal leve etter sammen med søsken. Plutselig handlet det mer om min hverdag." – Ingvild Anne Farestveit

Jeg må si at det å komme der jeg er i livet nå, med hus og lån, ja, på alle måter vel etablert, det får meg til å spørre; skal livet bare fortsette sånn? Er det bare å gå på jobb og tjene penger? Nei, jeg tror livet er mer, Gud er mer. For meg er det nå dette jeg må gjøre. Jeg har ikke noe valg, for hvis jeg mener alvor med Gud, så må jeg gå når han sier gå. Jeg har også snakket med andre som har gjort liknende valg og erfart at han svikter ikke, han er med. Han viser seg trofast når vi går. Men det er vi som må gå.

- Hva betyr bibelen for deg, Berit?

- Bibelen er først og fremst en rettesnor, men den er mye mer. Jeg opplever blant annet at det er helse i Guds ord. For en del år siden hadde jeg problemer med nervene. Flere ganger, når jeg gikk forbi bibelen, var det akkurat som Gud sa: "der ligger helsa di". Jeg skjønte det ikke, men så kom jeg over det verset i Salomos Ordspråk som sier at Guds ord er "helse for hele ditt legeme" (Ordspr.4: 20-22). Da Gud ga meg dette ordet, ble det en åpenbaring for meg. Og så begynte jeg å sitere Guds ord hver gang jeg fikk disse plagene, og det drev det vonde bort. Siden har jeg omtrent aldri vært syk! Jeg tror selvfølgelig ikke at jeg står i en særstilling for Gud. Guds løfter om helse er gitt til alle.

- Har det alltid vært sånn?

- Jeg har alltid hatt et fortrolig forhold til Guds ord. Når jeg gikk til bibelen, tenkte jeg: "hva skal jeg få i dag, hva skal Gud si meg?" Guds ord var noe jeg måtte ha for å leve. Jeg fulgte en slags bibellesingsplan som hjalp meg til en daglig lesing. Den daglige lesingen var viktig å få med meg. I den perioden jeg hadde problemer, begynte jeg å stå veldig tidlig opp. Jeg leste mange kapitler før jeg gikk på jobb.

- Hva har hjulpet deg til det forholdet du har nå?

- Det første vi ble pålagt som frelsessoldater var å lese Guds ord hver dag. Jeg lærte vel en god vane der. I Salme 71 står det "Du har lært meg opp fra ungdommen av" (Salme 71:17) og jeg føler at det er Gud som har lært meg opp. Jeg hadde ikke så mange å rådføre meg med og snakke med, så i mitt liv er det Gud som har lært meg opp. Jeg har hatt et fortrolig, nært og enkelt forhold til Gud. Guds ord og bønn har vært løsningen for meg i alle livets situasjoner.

- Hvordan arbeider du praktisk med bibelen i din hverdag?

- Det kan variere noe. Noen ganger leser jeg om morgenen, noen ganger på ettermiddagen. Jeg tar meg også tid til å høre undervisning fra CDer. Men jeg må lese Guds ord, jeg er veldig avhengig av det. Må ha det med meg hver dag.

- Hva vil du gi som råd til andre som ønsker å få noe av det du har?

- Det er vel sånn i alle menneskers liv at det er perioder hvor du har lyst til å lese i bibelen, og andre ganger hvor du ikke har det. Men så står det at det er "han som virker i oss til å ville og gjøre". Allerede før jeg visste at dette sto i bibelen, og når jeg for min del ønsket

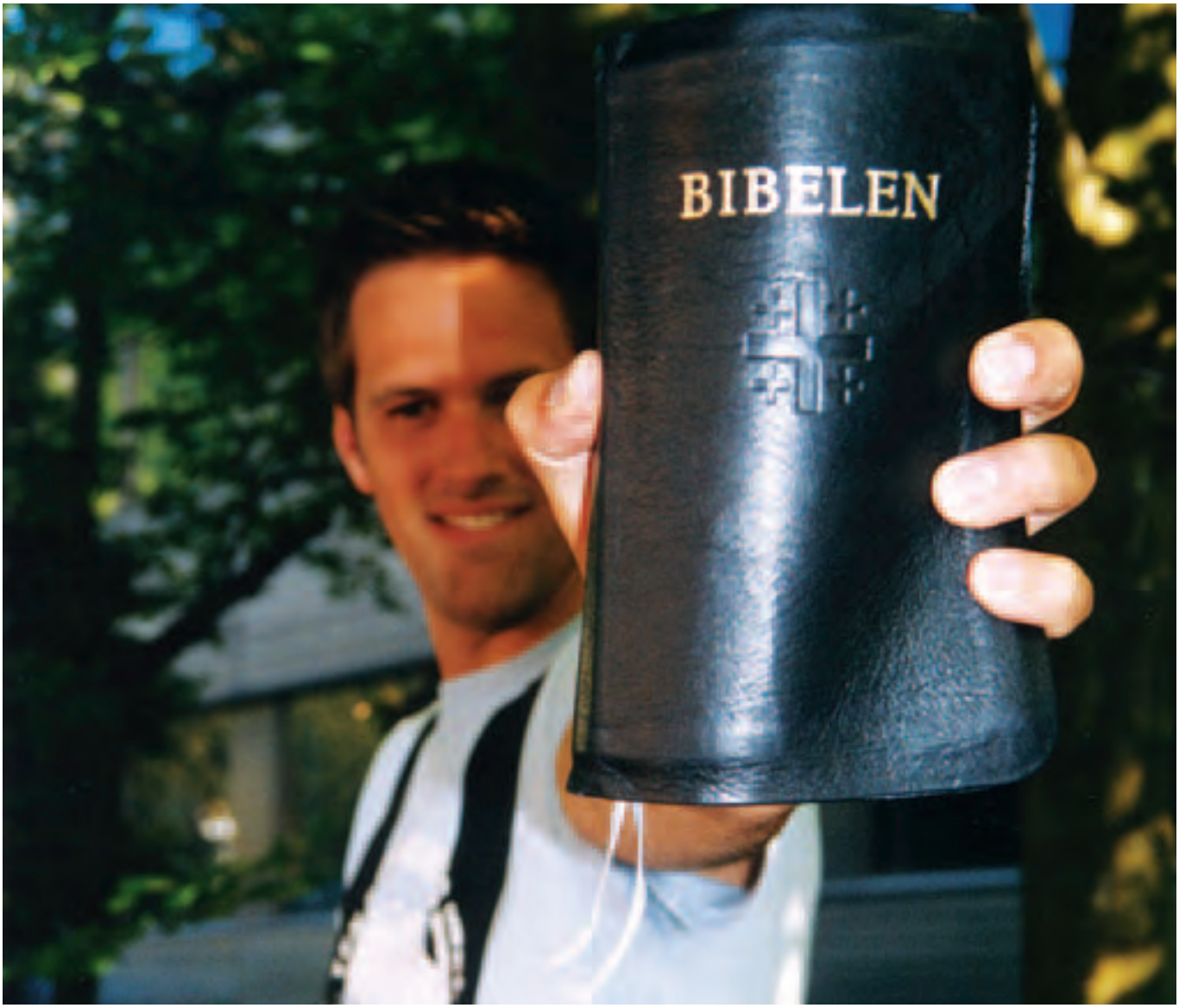

"Be til Gud om å bli glad i Guds ord, og så tror jeg at kjærligheten vil komme. Jeg tror Gud forstår en lengsel etter mer av ham og hans ord, og han forstår når vi ikke har en sånn lengsel. Så vi kan be om å få det og han kan gi oss hjelp." – Berit Berntsen

å kjenne mer lyst til å lese Guds ord, ba jeg til Gud; "hjelp meg til å ville". Og så fant jeg ut at Gud hadde gitt dette løftet. Bibelen sier også at *"Jeg vil lære deg og vise deg den veien du skal gå. Jeg lar mitt øye hvile på deg og gir deg råd."* (Salme 32: 8). Be til Gud om å bli glad i Guds ord, og så tror jeg at kjærligheten vil komme. Jeg tror Gud forstår en lengsel etter mer av ham og hans ord, og han forstår når vi ikke har en sånn lengsel. Så vi kan be om å få det og han kan gi oss hjelp. Han er prøvet i alt, står det jo om Jesus. Han forstår alt, kjenner min situasjon fullkomment, og han gjør ikke forskjell på folk heller!

TEKST: STEIN ØRNHAUG
stein@krinet.no

INFO

www.folk.as

- Les alle FOLK fra 2001 på nettet
- Finn ressurser, linker og nedlastinger
- Finn mer hjelp til din bibellesing
- Finn undervisning om
  - Guds ord
  - Menighet og menighetsplanting
  - Cellegrupper
  - Apostoliske nettverk

Å tilegne seg kunnskap

Vi skal fullføre oppdraget Jesus har gitt oss om å forkynne evangeliet om Guds rike til hele verden. Fordi det er Gud som står bak, vet vi at vi kommer til å lykkes, men det kommer ikke av seg selv. Det kreves mer enn talent for å fullføre en oppgave. Uten hard jobbing kommer vi ikke i mål uansett hvor gode evner vi har. For rask suksess er ofte en hindring, fordi vi trenger utholdenhet for å få jobben gjort[1]. Vi må trene, og noe av denne treningen er å lære seg å tenke, vurdere og analysere.

Elton Truebold sa at de tre viktigste tingene i livet er:

- Det indre livet med Gud
- Det å tjene
- Det å tenke og forstå

Vi skal elske Gud med hele vår sjel (intellekt), hele vårt hjerte (følelser) og av all vår makt (vilje)[2]. Det er en balanse i alt dette som sunne kristne lever i.

Det er et privilegium å oppdage det som er skjult[3]. Gjør ditt beste med de gavene Gud har gitt deg. Utforsk verden. Ikke vær en "underholdnings-kristen" som har fokus på å forbruke godene på jakt etter stadig nye godbiter du kan nyte. Vær med på å utvikle et Guds rikes alternativ. Lær å tenke kristent. Se Guds storhet i naturen.[4] Tren sinnet til å bruke evner og utrustning til å tjene folk og samfunn. Se sammenhenger, gå inn i samtaler og diskusjoner for å forme samfunnet rundt deg.

Opplev en stadig vekst ved å:

1. Lytte på andre og stille spørsmål. Være nysgjerrig på hva som rører seg.
2. Besøke andre kulturer og land. Utvide horisonten i livet ditt.
3. Vær en disippel som har en grunnleggende innstilling av at du vil lære av alle uansett posisjon og stilling[5].
4. Lytte til dine kritikere. Lete etter ting du kan lære. Ikke forsvare deg slik at du hindrer læring. Pass på at du alltid har folk sammen med deg som er glad nok i deg til å si deg sannheten.
5. Lese og studer hele livet[6].

Det å lese og studere er en nøkkel til vekst. Jeg vokste opp i et hjem med velfylte bokhyller og mange aviser og tidsskrifter. Det er jeg takknemlig for. Mange jevnaldrende hadde lite impulser på dette området, og sleit med å komme gjennom Ibsen og Kielland på videregående. I dagens samfunn er tilgangen til kunnskap så enorm, bl.a. gjennom Internet, at utfordringen ligger i å sortere ut informasjonen slik at en ikke drukner i ubetydeligheter.

Endringene skjer så raskt i samfunnet at kontinuerlig læring er en forutsetning for å kunne fungere i arbeidsmarkedet. Noe av det viktigste ved utdanning er å utvikle evnen til å tenke og lære slik at en kan tilpasse seg disse raske endringene. Jeg har skiftet jobb innen ulike sektorer flere ganger, og har måttet bruke energi på å lære nytt. Det er utfordrende, lærerikt og spennende, samtidig som det bringer deg ut av komfortsonen.

Praktiske tips for lesing av kristen litteratur

Lær deg tilstrekkelig engelsk til å kunne lese engelskspråklige bøker. Bare en svært liten del av kristen litteratur blir oversatt til norsk. Prisen på engelskspråklige bøker er under halvparten av prisen på norske, og det kan ta lang tid før bøker blir oversatt til norsk. Det norske kristne bokmarkedet er så lite at mange svært gode bøker aldri kommer ut på norsk. Ofte er amerikanske bøker lettere å lese enn engelske. Å bestille bøker på Internet er enkelt, billig og sikrere enn mange tror.

Bestem deg for et område du vil sette deg inn i og som interesserer deg. Kjøp flere bøker innen dette temaet. Øv deg opp til

å skille ut viktige og ubetydelige ting i bøker. For eksempel er mange bøker full av eksempler på temaet som taes opp og som fungerer mest som fyllstoff.

Start med det enkle, gå derfra til mer omfattende bøker om emnet som interesserer deg. For eksempel leste jeg for noen år siden ei enkel bok på norsk om kirkevekst. Dette tente en interesse som gjorde at jeg begynte å lese flere bøker på engelsk.

Planlegg tid til lesing. Gode intensjoner hjelper ikke fordi hverdagen krever sitt og da vil tid til lesing bli oppspist av dagliglivets gjøremål. Et kapittel for dagen i gjennomsnitt gjør at du kan lese ca 2 bøker i måneden.

Ha alltid ei bok med deg når du reiser og lignende. Ikke kjed deg når du får uventet ventetid og lignende.

Stimuler leselysten med å låne/kjøpe CD-er med god litteratur. Nå er NT å få kjøpt på CD.

Samarbeid med andre der dere for eksempel leser ulike bøker fra samme emne eller diskuterer innholdet i bøker dere begge har lest. I en periode leste jeg en del av Watchman Nee. De var på gammeldags engelsk, og de var tunglest. Det som hjalp meg gjennom mange av dem var at min gode venn Børge leste dem samtidig, og vi snakket om innholdet slik at vi støttet hverandre.

"Ikke vær en "underholdnings-kristen" som har fokus på å forbruke godene på jakt etter stadig nye godbiter du kan nyte. Vær med på å utvikle et Guds rikes alternativ. Lær å tenke kristent."

Ha en penn og papir så du kan skrive i bøkene og evt. ta notater. Dette er spesielt til god hjelp når du jobber med et emne.

Bruk tekniske hjelpemidler. Det finnes masse litteratur, bibeloversettelser og lignende på nettet beregnet på PC og håndholdte PC-er. Jeg bruker en håndholdt PC som bl.a. inneholder 6 ulike bibeloversettelser og ulike kommentarer. Disse koster rundt 100,- per stykke å laste ned.

Bruk weben til å søke etter aktuell litteratur og for å få oversikt over et emne. Sett av tid til å sortere Web-adresser som er verdt å taes vare på slik. Ikke la PC-en flomme over av ubetydeligheter. Rydd opp regelmessig slik at du har oversikt.

Anbefal gode bøker til venner og folk i menigheten. Vær med og skap et læringsmiljø.

TEKST: TERJE DAHLE
td@krinet.no

1 *Hebr.6,12*
2 *Matt.22,37*
3 *Ordspr.25,2 New Living Translation*
4 *Sal.19,1*
5 *Matt.28,18-20*
6 *Ordspr. 2,10. 1. Kor.9, 26-27.*

Innta Internet!

Internet er som så mye annet i verden, et verktøy til det gode og det onde. Vårt utgangspunkt er å få så mye godt ut av det som mulig.[1] Å spre evangeliet via Internet er en forpliktelse vi har. En annen mulighet nettet gir oss er å utveksle informasjon og ressurser og Internet utgjør et uendelig skattkammer for den som vil vinne innsikt, kunnskap og kjennskap, også om Gud.

Lær deg å bruke nettet til å fremme Guds rike. Her er noen utgangspunkt for å finne det gode Internet har å gi oss. Du kan også utforske denne listen og finne flere ressurser via nettsiden www.folk.as:

Ressurser for bibelstudier

www.bibelen.no – her finner du Bibelselskapets online-utgave av bibelen. Dette er en side hvor du kan gå inn og gjøre enkle tema- og tekst-søk i en god norsk nettutgave av bibelen

www.norsk-bibel.no – alt omkring bibelutgaven fra 1988. Innholder også informasjon om Norsk Bibels eget dataprogram og det mye brukte engelskspråklige programmet "Bible-Works"

www.menfak/bibel - er en nettside som kaller seg "bibelsenteret". Det er en stund siden den ble oppdatert sist, men inneholder fortsatt mange interessante og unike linker

www.biblenet.net – dette er en samleside for ressurser til bibelstudier.

www.biblegateway.com – dette er en samleside for ressurser til bibelstudier.

bible.crosswalk.com – er en stor ressursside med online studiebibel med de fleste engelske oversettelser tilgjengelig, bibelleseplaner, bibel-kommentarer, ordbøker, leksika, historielitteratur, prekenveiledere m.m.

www.torreys.org/bible - en ressursside som fokuserer på tidlig kristenlitteratur og kommentarer.

www.forministry.com – er hjemmesiden til American Bible Society

www.bible-history.com – historielitteratur omkring bibelhistorien

www.olivetree.com – her finner du bibler og andre kristne ressurser for lomme-PC (PDA)

Ressurser for databaserte bibelverktøy (bibelprogrammer):

www.sigvesaker.no – forhandler og utvikler det største av de to norskbaserte bibelprogrammene, Godspeed. Det finnes gratis evalueringsversjoner og tilleggsmateriale til nedlastning på nettsidene

www.e-sword.net - er en side du kan gå inn på hvis du ønsker å laste ned en gratis engelskspråklig databibel. Dette er programvare med en høy kvalitet som er et godt egnet redskap for deg som ønsker å studere Guds ord. Grunnpakken du laster ned er en bibelprogramvare med den engelske King James-utgaven, sammen med hebraisk og gresk elektronisk ordbok (Strong's) til denne. I tillegg har du mulighet til å laste ned mengder av ulike bibeloversettelser, bibelkommentarer, ulike typer ordbøker, kartbøker mm. Du vil finne at på norsk er det bare den gamle 1930 utgaven som mangler

Ressurser for menighet, menighetsplanting og lederskap:

www.churchsmart.com/store/dynamicIndex.asp - her finner du ressurser for ledertrening (coaching)

www.house2house.tv/ - her finner du ressurs for husmenigheter

www.cellchurch.info/ - har stoff for arbeid med cellemenigheter

www.touchfamily.com/home.html - mer om cellemenigheter

www.touchglocal.com/ - enda mer på cellemenigheter

www.dcfi.org/index.htm - har ressurser for husmenigheter og husgrupper

www.churchplanting.org.au/index.html - australsk side med stoff om menighetsplanting

www.newchurches.com/ - har litteratur om menighetsplanting

Ressurser for kristen tro og tenking:

www.damaris.org/no/ - er en ressurser for kristen tro og samtidskultur

www.christian-thinktank.com/ - er et nettsted viet apologetikk

www.cbmw.org/ - er webside med fokus på bibelens undervisning om kvinne/mann

Ressurser for misjon:

www.dawnministries.org/resources/downloads.html - diverse ressurser fra DAWN

www.ywam.no/misjon/gchat/ressurs.htm - er en innholdsrik portal for alle som er misjonsinteressert

Ressurser for litteratur og bokkjøp:

www.christianbook.com/ - er en stor kristen bokhandel for kjøp på nettet

www.discountchristian.com - portal for mange ulike elektroniske bibelprogrammer og bøker

www.amazon.com – verdens største internettbokhandel – rask og rimelig

www.pilgrimsfolket.no/antikvariatet - nettsiden til antikvariat i Oslo med mange klassiske bøker

www.ccel.org/ - svært store mengder gratis litteratur, klassiske verker fra Josephus til vekkelsesforkynnere fra det 19.århundre.

Ordbøker (engelsk ordforklaring):

Det finnes en rekke ordbok-tjenester på nettet. Gir her bare en enkel mulighet: **www.m-w.com** – (Merriam Websters dictionary) er en enkel og brukervennlig engelsk ordforklaring

Ressurser for å høre forkynnelse /lydbøker – lydbibler:

www.audiotreasure.com – her finner du bibelen tilgjengelig som lydbok (mp3) for gratis nedlasting. Ingen norske bibler er tilgjengelig der enda.
Det er også flere nettsteder som tilbyr bibelundervisning i mp3 format. Noe av dette er det litt variabel lydkvalitet på, men utvalget er til gjengjeld veldig godt, som for eksempel:

www.sermonindex.com – bibelundervisning i mp3 format. Variabel lydkvalitet, godt utvalg

www.sermonaudio.com – bibelundervisning i mp3 format. Variabel lydkvalitet, godt utvalg

www.cmalliance.org/devotions/tozer/tozer.jsp - på denne siden vil du finne en link hvor det ligger undervisningsserier over ulike bibeltemaer og bøker i bibelen av den kjente forkynneren og forfatteren A.W.Tozer

Nettskoler (e-læring):

Internet gir også mulighet til å ta utdanning, enten formell, kompetansegivende utdanning på alle nivåer, eller enkeltstående kurs og emner etter eget valg.

www.kristen-brevskole.no – gir deg muligheten til å ta bibelskole via Internet. 8 moduler som til sammen utgjør et systematisk og helhetlig pensum tilsvarende et ettårig fulltids bibelskoletilbud.

www.biblia.no – Misjonssambandets fjernundervisningstilbud. Tilbyr diverse kurs og emner.

www.gospelcom.net/bakersguide - er et godt sted å begynne dersom du ønsker å vurdere å ta fag ved utenlandske kristne utdanningssteder. Baker's guide gir en god oversikt over og introduksjon til utdanningsmuligheter innen alle skoleslag

Andre ressurser:

erling.typepad.com – web-loggen (blog) til Erling Thu har tips om litteratur og linker til andre spennende ressurser på nettet

www.gospelsearch.no – norsk kristen nettportal

1 – Romerriket gjorde både mye godt og mye ondt. Jesus ble født inn i en verden hvor romerne dominerte hele middelhavsområdet, Nord-Afrika, det nære Østen og helt nord til de britiske øyene. Det er ikke tvil om at kommunikasjonslinjene, transportveiene og "Pax Romana" var faktorer som fremmet evangeliets utbredelse. Derfor bør vi gripe slike "overbygninger" som vi ser i verden i dag, og se hvordan disse kan fremme evangeliets sak, selv om de i seg selv ikke er spesielt "kristelige". Dette gjelder ikke minst Internet.

Å elska Guds ord

Gud identifiserer seg med ordet sitt. Det er Guds ord som syner kven han er. Guds natur vert openberra ved hans dom. (Sal. 50,6 og Jes. 26,9) Han har gjort sitt namn og sitt ord større enn alle ting. (Sal. 138,2)

Bak Guds ord står alltid Gud sjølv. Han vaker over det og set det i verk. (Jer. 1,12) Det var ved hans ord at verda vart til (Heb. 11,3) og det er ved hans ord at alt vert halde oppe. (Heb. 1,3) I opphavet var ordet, og ordet var hjå Gud, og ordet var Gud. Ordet vart menneske og tok bustad mellom oss, og vi såg hans herlegdom, ein herlegdom som den einborne Sonen har frå Far sin, full av nåde og sanning. (Johs. 1, 1 og 14) Himmel og jord skal forgå, men Jesu ord skal aldri forgå. (Luk. 21,33)

Verdien i ordet

Guds ord har verdi langt utover det fattelege. Under Andens inspirasjon, formulerte Salomo korleis kjærleiken til Guds ord kan få sitt uttrykk hjå kvar einskild av oss:

"Son min, ta imot mine ord, og ta vare på mine bod, så du vender øyra til visdomen og freistar å skjøna med heile din hug. Ja, berre kall på vitet, og rop etter skjøn med høg røyst! Leit etter det som var det sølv, grundig som når ein grev etter skattar. Då skal du skjøna kva gudsfrykt er, og vinna kjennskap til Gud. For det er Herren som gjev visdom, frå hans munn kjem kunnskap og skjøn".

Å elska ordet

Å elska Gud kan ikkje skiljast frå det å elska hans ord. Det er direkte samanheng mellom det å elska Gud og det tilhøvet vi har til ordet hans. Elskar de meg, så held de boda mine. (Johs. 14,15) Den som har boda mine og held dei, han er det som elskar meg. Og den som elskar meg, han skal Far min elska.

"Å elska Gud kan ikkje skiljast frå det å elska hans ord. Det er direkte samanheng mellom det å elska Gud og det tilhøvet vi har til ordet hans. Elskar de meg, så held de boda mine. (Johs. 14,15)"

Eg òg skal elska han og openberra meg for han." (Johs. 14,21)

Bibelen talar mykje om å elska Guds ord. Få har sett så sterke ord på den lengt og kjærleik til Guds ord som forfattaren av Salme 119 har gjort. Ingenting kan gripa menneskehjarta som Guds ord. Maria gløymde alt anna rundt seg når høvet baud seg til å sitja ved Jesu føter og høyra det han hadde å sei. Ho hadde valt den gode delen og den skulle ikkje takast frå henne. (Luk. 10,42) Mange undra seg når dei høyrde dei herlege orda som kom ut av Jesu munn. "Er ikkje dette son til Josef," spurde dei. (Luk. 4,22) Modige menn vart sendt av garde for å gripa Jesus. Tafatte kom dei tilbake etter ein mislukka operasjon. Og dei hadde ikkje anna å sei til sitt eige forsvar enn at "aldri har noko menneske tala som han". (Johs. 7,46) Dei hadde sjølv vorte gripne av hans ord som dei var sendt for å gripa.

Å høyra Guds ord er å møta Gud. Kan vi anna enn å elska dette livgjevande ordet som gjer oss så vel, som hentar oss inn til Gud, som løftar oss opp, som kjem med styrke og lækjedom og som rettleier oss og gjev mål og meining til livet vi lever.

Å, kor eg elskar di lov, heile dagen er ho i mine tankar. (Sal. 119,97) Eg hatar vinglande menneske, men di lov elskar eg. (Sal. 119,113) Sjå, eg elskar dine føresegner! Herre, du som er trufast, hald meg i live! (Sal. 119,159) I min hug tek eg vare på dine lovbod, ja, eg elskar dei høgt. (Sal. 119,167)

Kjærleik syner seg i arbeid

Å elska er ikkje berre å ha gode kjensler. Bibelen lærer oss at kjærleiken syner seg i arbeid. (1.Tess 1,3) Dette gjeld i ekteskapet og i familien, det gjeld i mellommenneskelege forhold og det gjeld i relasjonen til Herren og hans ord. Tre gonger spurde Jesus Peter om han elska han meir enn dei andre. Og kvar gong Peter svara positivt på spørsmålet fekk han ei oppgåve der denne kjærleiken skulle synleggjerast.

Heller ikkje kan kjærleiken til Guds ord avgrensast til enkle og frydefulle kjensler. Salomo henta visdomen sin hjå Gud og han formidla sterke tankar om det å ha det rette forholdet til Guds ord. Likevel svikta han. Mange meiner einaste grunnen var at han var for glad i kvinner, men dette er ikkje ei fullgod forklaring. Det som felte Salomo var rett og slett plassen Guds ord hadde i livet hans. Kongen hadde ei svært enkel lov å fylgja. Kongelova, som Moses hadde formidla og som Samuel hadde skrive opp på nytt og understreka vektlegginga av under innføringa av monarkiet, var kort og enkel. Den skulle alltid liggja ved kongstolen til kongen og han skulle lesa i henne kvar dag. I det store og heile var ikkje lova verre å etterleva enn at kongen ikkje måtte halda mange hestar, ikkje senda foket sitt til Egypt etter fleire hestar, han skulle ikkje ta seg mange koner og ikkje samla seg gull og sølv i mengd. Likevel greidde han å gjera alle desse tinga. Han neglisjerte dei enkle føreskrifter som vedkom han sjølv som konge. Kva er kjærleiken til ordet utan lydnaden mot ordet? Å elska ordet er å høyra ordet og gjera etter det.

Å elska ordet er å ha age for det (Sal. 119,161)

Gjennom profeten Jesaja talar Gud om å sjå i nåde til dei arme som kjenner seg knuste og skjelv for hans ord. (Jes.66,2) Det var denne erfaringa kong Josjia hadde når han høyrde kva som stod skrive i den lovboka som overpresten Hilkia fann i templet. Han reiv sund kleda sine for han skjøna at Herrens harme måtte vera stor over folket i Juda. (2.Kong 22) Å ha age for Guds ord på denne måten syner også takksemd og glede over å ha fått del i ordet og det demonstrerer den respektfulle responsen som kjærleiken til Guds ord framskaffar. Å elska Guds ord er å ha si glede i Guds ord, ikkje berre i å lesa ordet, med å gjera etter det. Kjenna kor godt det er å setja vårt eige til sides, våre tankar, meiningar og kjensler og så gjera etter ordet.

"Å elska Guds ord er å ha si glede i Guds ord, ikkje berre i å lesa ordet, med å gjera etter det. Kjenna kor godt det er å setja vårt eige til sides, våre tankar, meiningar og kjensler og så gjera etter ordet."

La Guds ord vera kjelde til svar

Å elska Guds ord er å la Guds ord vera kjelda til svara våre. Her har vi ei utfordring. Det er fort gjort å erstatta rettleiing frå Guds ord med pragmatisk tenking. Det er lett å tru at vi kan finna alle rette svar hjå dei som på eit eller anna område har fått ting til. Vi reiser gjerne på seminar og store konferansar med mykje undervisning ut frå andre si erfaring, men med relativt lite bibelundervisning og vi les gjerne haugevis med bøker som skal gje oss suksess etter tre, sju eller ti punkt.

Å elska ordet er å setja det over alt, gøyma det og ikkje gløyma det, slik Job sa det midt i dei vanskane han var oppe i: "Eg veik ikkje av frå dei bod han gav, men gøymde hans ord i min barm." (Job. 23,12)

Kjærleik til Guds ord rører kjensler

På same måten som all kjærleik rører ved kjenslene våre vil også kjærleiken til Guds ord røra ved kjenslene inne i oss. I bibelen ser vi svært mange døme på kva sorg og fortviling som kom over Guds tenarar når Guds ord vart sett til sides og sett ut av kraft av omsyn til alle andre ting. Det er rett og godt at vi gjenkjenner dette også i våre eigne liv. Om brennhug for Guds ord får styra oss kan det kanskje henda at vi vil gjera ting som ikkje alle forstår, men kor pyntelege er vi nøydde å vera? Som Jesus når han gjorde reint bord på tempelplassen fordi det stod skrive at Guds hus skulle vera eit bønehus for alle folkeslag.

Det kan vel henda for ein og annan traust nordmann også at kjærleiken til ordet tvingar fram eit og anna apologetisk c-moment, utan at vi skal vera så snare å lyfta peikefingeren av den grunn. I særskild grad ser vi at profetane måtte bera mykje av dei kjenslene som var i Guds eige hjarta over situasjonar som ofte var rake motsetnaden til hans ord og vilje.

På den andre sida kan vi kjenna gleda saman med dei første kristne over det faktum at ordet hadde framgang. Fleire gonger i Apostelgjerningane finn vi uttrykket "Guds ord hadde framgang." (Apg. 6,7; 12,24; 19,20) Paulus oppmoda kyrkjelyden i Tessalonika til å be om dette. (2.Tess. 3,1)

Er det noko vi kjenner fyller oss med takksemd og glede er det at Guds ord har framgang og vert teke imot, også i vår tid. For den som elskar Guds ord er det naturleg å syngja om det. Salme 119 er ein slik song der ein lovprisar og set fokus på Herrens ord. Han seier: "Eg vil syngja om dine ord, for alle dine bod er rettferdige". (Sal. 119,172) Å syngja om og prisa Herrens ord, slik dei også gjorde i den første kristne tid, (Apg.13,48) kan kanskje vera ein del av den hjelp vi kan gje kvarandre til i endå større grad å leva i det nære kjærleiksforholdet til Guds heilage og levande Ord.

TEKST: NORLEIF ASKELAND
norleif.askeland@kristent-fellesskap.no

Guds ord og tilbedelse

Utgangspunktet for tilbedelse er åpenbaring av Gud. Tilbedelse er en respons på Guds initiativ, at han gjør seg kjent for oss. Åpenbaring av Gud, av hans frelsesverk og av oss selv som nye skapninger, kommer fra Guds ord. "Så kommer da troen av det budskapet en hører, og budskapet kommer av Kristi ord." (Rom. 10:17) Men det er også sant at Gud åpenbarer seg for oss i sitt ord, idet vi velger å tilbe ham for den han sier han er.

Tilbedelse er å tro Guds ord

De sannhetene Guds ord lærer oss står over våre erfaringer og følelser. Men det er også sant at de vil gi oss nye erfaringer og følelser idet vi både tror og handler på det ordet sier. Altså kommer troen på sannheten i ordet først og så følger våre erfaringer etter. Å tro Gud er å tro hans ord. Å tro Gud er å tro at det han sier er sant. Og "uten tro er det umulig å behage Gud. For den som trer fram for Gud, må tro at han er til, og at han lønner dem som søker ham" (Heb. 11:6).

Jeg tilber fordi jeg tror ham når han sier at han er god og at hans nåde varer til evig tid. Denne sannheten var hele grunnlaget for Israelsfolkets tilbedelse i den gamle pakt. Jeg tilber ham fordi jeg tror ham, når han sier at han er himmelens og jordens skaper og at alle ting er til for å være til glede og ære for ham. Dette er utgangspunktet for den tilbedelse som hele tiden lyder rundt Guds trone i himmelen. Jeg tilber ham fordi jeg tror ham, når han sier at han har kjøpt meg fri fra min synd, min sykdom og min skam, den dødsdom som hang over livet mitt. Dette er utgangspunktet for hele skaperverkets tilbedelse av Jesus i Åpenbaringen 5:9, 12 og 13.

Når vi tror Guds ord og gir respons på ordet i tilbedelse, blir ordet åpenbart og vi får erfare at det er sant. Det er derfor interessant at tilbedelse nevnes første gang i bibelen når Abraham velger å være lydig mot Guds ord om å ofre Isak. Resultatet er en åpenbaring av Guds nåde og godhet; Gud selv gir et stedfortredende offer (et bilde på Jesus) og sparer Isaks liv.

Tilbedelse er å kjenne Guds ord

Bibelordboken Vine's complete expository dictionary of old and new testament words definerer tilbedelse på denne måten: "Tilbedelse kan forståes som det å anerkjenne Gud for den han er; Hans natur, Hans egenskaper, Hans handlinger og Hans rettigheter. Tilbedelse kan skje gjennom at vi uttrykker oss i lovprisning og takksigelse, men også gjennom de gjerninger vi gjør, fordi vi har sett hvem Gud er."

Å "anerkjenne Gud for den han er" forutsetter at du kjenner Gud som den han er. Det betyr noe mer enn den du mener han er. Og den viktigste måten du kan vokse i en åpenbaring av hvem han virkelig er, er ved å bli kjent med ham gjennom hans ord og de erfaringene du gjør når du følger det ordet sier. På den måten kan du se Guds natur, egenskaper, handlinger og rettigheter, og gi ham den respons han fortjener og har krav på, som den eneste sanne Gud. "Mitt folk skal gå til grunne fordi det ikke kjenner Gud. Siden du har vraket kjennskapen til ham, slår jeg vrak på deg som prest. Du glemte din Guds lov, derfor glemmer også jeg dine sønner. (…) La oss lære å kjenne Herren, la oss jage etter å kjenne ham! Han kommer like visst som lyset om morgenen. Han kommer til oss som regnet, lik vårregn som væter jorden." (Hos. 4:6, 6:3)

Tilbedelse er å være lydig mot Guds ord

En måte å uttrykke vår anerkjennelse av Gud på, er å tilbe ham på den måten han selv sier han ønsker det. Vi kan ha våre egne følelser og ønsker, vi kan ha våre tanker om vår personlighet eller kultur, hva vi tenker er naturlig for oss. Men hvis Gud er åpenbart for deg, som den han er, gjennom sitt ord, har du for lenge siden lagt vekk alle slike hensyn. Hva betyr vel det? Himmelens og jordens konge, min frelser som ga opp alt for å redde meg, min brudgom som har kledd meg i den vakreste rettferdighetsdrakt, han skal få det han vil, slik han vil det. Det er bare min glede å gi ham det! Og han har sagt hva han vil ha, en tilbedelse som i alle ting er full av glede og takk. Lovens forbannelse skulle ramme den som ikke tjente Gud med glede og av "hjertens lyst" (5.Mos.28:47-48). Indre mørke rammer de som ikke gir Gud den ære og takk han skal ha (Rom.1:21). Guds mønster er tegnet så enkelt og tydelig for oss i Salme 100: "Tjen Herren med glede, kom fram for ham med fryd! Kjenn at Herren er Gud! Han har skapt oss, ikke vi selv, til sitt folk og til den hjord han vokter. Gå gjennom hans porter med takkesang, inn i hans tempelgårder med lovsang. Lov ham og pris hans navn! For Herren er god, hans miskunn er evig, hans trofasthet varer fra slekt til slekt." Hele det Nye Testamentet gir gjenlyd til denne oppfordringen: "Vær alltid glade, be stadig, takk Gud under alle

"Den viktigste måten du kan vokse i en åpenbaring av hvem han virkelig er, er ved å bli kjent med ham gjennom hans ord og de erfaringene du gjør når du følger det ordet sier."

forhold! For dette er Guds vilje med dere i Kristus Jesus." (1.Tess.5:16-18. Se også Luk.2:10-14, Ap.gj.2:47, 1.Kor.14:26, Ef.5:18-20, Kol.3:16-17, Fil.3:1, 4:4, Hebr.10:21-22, Åp.4-5)

Tilbedelse er å proklamere Guds ord

Det står en liten, men interessant beskrivelse av den lovsangstjenesten David forordnet i 1.Krøn.16:4: "Han (David) satte noen av levittene til å gjøre tjeneste foran Herrens paktkiste, til å love og takke og prise Herren, Israels Gud." De skulle altså ikke bare lovsynge slik de selv ville, men fikk en tredelt oppgave: å love, som går på å ære Gud for den han er, de skulle takke, som handler om det Gud gjør/har gjort, men det siste ordet er mer spesielt enn våre bibler vanligvis fanger opp. I King James Bible, er det gjengitt som "record", altså å ta vare på, eller minnes. NIV oversetter det som "to make petition", som har med forbønn å gjøre. En annen engelsk oversettelse (Basic English 1964) oversetter det med "to keep the acts of the Lord in memory". Grunntekstordet "zakar" handler om å huske på eller å minne på. Det finnes et annet vers, i Jesaja 62:6-7, som hjelper oss å forstå noe av denne siden av lovsangstjenesten: "Jeg har satt vaktmenn ut på murene dine, Jerusalem. De skal aldri tie, verken dag eller natt. Dere som lovpriser (NB88 sier her "minner" og grunnteksten bruker 'zakar') Herren, unn dere ikke ro! La heller ikke ham få ro før han bygger Jerusalem opp igjen og gjør byen til en lovsang på jorden."

Det er en del av vår tilbedelse å bringe Guds ord, hans løfter, sannheter om hvem han er, hans natur, hans veier, tilbake til Gud. Dette skjer både med takk, men også i bønn og proklamasjon for å fremme Guds plan og hensikt, i henhold til ordet. Hele Salme 68 er en beskrivelse av en slik tilbedelse. I v.5 står det bl.a. slik: "Syng for Gud, og pris hans navn, rydd vei for ham som drar fram gjennom ødemarkene. Herren er hans navn - juble for ham!"

Tilbedelse er å bli i Guds ord

Jesus sa at "den som har mine bud og holder dem, han er det som elsker meg.

"Og han har sagt hva han vil ha, en tilbedelse som i alle ting er full av glede og takk. Lovens forbannelse skulle ramme den som ikke tjente Gud med glede og av "hjertens lyst" (5.Mos.28:47-48). Indre mørke rammer de som ikke gir Gud den ære og takk han skal ha (Rom.1:21)"

Og den som elsker meg, skal elskes av min Far. Også jeg skal elske ham og åpenbare meg for ham." (Joh. 14:21) Å elske Jesus er å elske hans bud, hans ord. Vi trenger å la vår tilbedelse av Gud være full av det han har sagt. Vi trenger å la våre sanger være fulle av Guds ord. Salmene gir oss et fantastisk eksempel, hvor de forskjellige salmistene bruker de historiske bøkene (Mosebøkene, Josva, Dommerne og Samuels bøker) som utgangspunkt for sine sanger. De synger ordet. De synger på ny og på ny takk til Gud, som frelste dem ut av Egypt. De minner folket om det Gud har gjort for dem. De minner Gud om de løfter han har gitt og om de gjerninger han har gjort i tidligere tider. Det er i alle ting tydelig at de kjenner Guds ord.

Vi trenger også å synge Guds ord. Vi trenger å fylle oss med ordet, synge det, synge i henhold til det. Minne hverandre på ordet og minne Gud selv på hans ord, de løfter og de planer han har åpenbart for oss.

Vi vil vokse i vår tilbedelse av Gud idet vi fyller oss med Guds ord, idet vi synger det ordet sier, synger sannhetene om Gud, om oss selv og om hans planer og hensikter. Og vi vil vokse i vår innsikt og åpenbaring av ordet idet vi gir det tilbake til ham i tilbedelse og takk. Og ikke minst, vi vil fremme Guds plan og hensikt idet vi bringer hans ord og løfter tilbake til ham i takk og glede.

"Syng for Gud, og pris hans navn, rydd vei for ham som drar fram gjennom ødemarkene. Herren er hans navn - juble for ham!"
Salme 68:5

TEKST: STEIN ØRNHAUG
stein@krinet.no

Bibelskole hjem til deg

Kristen Brevskole er et fjernundervisningstilbud som i snart 15 år har latt kristne overalt i Norge arbeide grundig og systematisk med sentrale emner i Guds ord. Vi har tatt en prat med Øystein Lode, "rektor" ved Kristen Brevskole, for å høre litt mer om tilbudet denne skolen gir.

- Hva er bakgrunnen for Kristen Brevskole?
- Selve innholdet ble i sin tid utviklet i England av et apostolisk arbeid som kalte seg Covenant Ministries, for å gjøre systematisk og grundig bibelundervisning tilgjengelig for vanlig kristne. I teamet som arbeidet med den første versjonen var det høyt utdannede medarbeidere innen teologi, pedagogikk og andre fagfelt. Og det er grundigheten i det teologiske sammen med den jordnære og praktiske tilnærmingen, som er det unike i stoffet Kristen Brevskole tilbyr. Det Covenant Ministries begynte, ble oversatt til norsk og bearbeidet i forbindelse med etableringen av Kristen Brevskole i 1990. Og i dag er Brevskolen ett av i alt to kristne fjernundervisningstilbud i Norge, sammen med Misjonssambandets Biblia (www.biblia.no). Biblia tilbyr kurs i flere mindre enkeltstående emner mens Kristen Brevskole er mer omfattende og systematisk tilrettelagt.

- Hvordan vil du beskrive dette undervisningstilbudet?
- Det unike med fjernundervisning i det hele tatt er jo at du kan kombinere studier med arbeid og at du heller ikke trenger å reise bort eller forlate andre forpliktelser du måtte ha. Likevel vil kunne ha kontakt med en personlig veileder ved Kristen Brevskole og få personlig tilbakemelding på spørsmål og oppgaver. Vi har også forskjellige besvarelsesmuligheter som du kan velge etter ditt eget ambisjonsnivå. Du kan jobbe med såkalte "multiple choice" – oppgaver, men du kan også velge å skrive mer frie og omfattende drøftingsoppgaver.

Kristen Brevskole tilbyr et grundig, rikholdig og systematisk kursopplegg, som bygger på de foreløpig åtte kursene, eller modulene, som vi kaller det vi har. Emnene vi tilbyr i dag er "Forstå bibelen", "Oversikt over bibelen I og II" (GT og NT), "Fundamenter for kristenlivet", "Finn din plass", "Mennesket og Guds frelsesplan", "Guds rike", "Pakt" og "Læren om Gud". Hver modul er avsluttende og du velger selv hvor mange du ønsker å fullføre.

> "Og det er grundigheten i det teologiske sammen med den jordnære og praktiske tilnærmingen, som er det unike i stoffet Kristen Brevskole tilbyr."

Som en slags garanti på kvaliteten kan jeg nevne at Kristen Brevskole er offentlig godkjent og at vi derfor også mottar statsstøtte. Det gjør at det ikke er så kostbart å være student ved skolen. For å kunne gå gjennom hele kurset med de åtte modulene må du totalt ut med 5000,-. Og da kan du si at du har fullført en grundig ettårig bibelskole.

- Hvordan blir en student ved Kristen Brevskole?
- De fleste registrerer seg via Internet, på nettstedet vårt **www.kristen-brevskole.no** Men du kan også skrive til oss, eller henvende deg på telefon. På Internet ligger det nå dessuten forelesningsserier i tilknytning til to av modulene, både som video og lydopptak. Disse kan du laste ned og brenne dine egne CD'er som du kan høre hvor som helst, i bilen eller hvor det passer for deg. Dette vil vi jobbe videre med og komme med mer materiale til flere av modulene.

- Kan du beskrive litt innholdet i noen av modulene?
- En av de åtte modulene du kan arbeide med ved Brevskolen heter "Guds rike". Dette er en banebrytende undervisning som tar opp et tema Jesus var veldig opptatt av, men kristen forkynnelse jevnt over har lite av i dag. Modulen har revolusjonert manges oppfatning av hva Gud holder på med og "giret opp" kristenlivet deres! De har fått se Guds plan og menigheten i et helt nytt perspektiv.

En annen unik undervisning finner du i modulen "Pakt". Den er et skikkelig oppgjør med løse og useriøs kristne relasjoner. Guds natur er pakt og hans type trofasthet og forpliktelse er noe vi lever ut i samfunn og i menighet. Pakt er jo en rød tråd hos Gud og i all hans gjerning i bibelen.

– Finnes det alternativer til individuelle studier?
– Ja, selvsagt. Å gå sammen flere om en modul og danne en studiering eller studiegruppe er et fint alternativ. Man må da være minimum fem personer som går sammen. En slik gruppe kan for eksempel velge å levere felles besvarelser og dessuten får man jo et miljø rundt seg til å diskutere undervisningen.

Et annet alternativ er å organisere et lørdagsbibelskole-tilbud. Her vil Kristen Brevskole stille seg til rådighet med veiledning, materiell og lærere, om det skulle være interessant. Jeg vil oppfordre alle som går med slike tanker å ta kontakt med oss for en samtale.

Modulkursene fra Kristen Brevskole

Kristen Brevskole kan tilby 8 kurs som hver konsentrerer seg om sentrale emner i bibelen og som til sammen utgjør en helhetlig og utrustende undervisning.

Hvert kurs bygger på en "modul". En modul består av mellom 3 og 400 sider lærestoff organisert i en ringperm. Til permen hører et beskyttende etui (ytre mål 7x24x24 cm). Sammen med undervisningsstoffet finner du oppgaver til egen refleksjon og oppgaver til innsending. Modulene vil være verdifulle ressurser i ettertid og tjene som oppslagbank i de ulike emnene. Du kan også kjøpe modulene enkeltvis uten å forplikte deg til å følge undervisningsopplegget fra Kristen Brevskole.

Her følger en kort beskrivelse av innholdet i hver modul:

"Fundamenter for kristenlivet"
Denne studieenheten gir grundig innføring i fundamentet for kristen tro og opplevelse med utgangspunkt i Hebreerbrevet 6,1-2. Denne modulen vil utfordre og hjelpe deg selv om du har vært kristen i lengre tid.

"Guds rike"
Dette kurset vil hjelpe deg å forstå et av de mest sentrale bibelske begrep både i Det gamle og nye testamente. På tross av at det er et hovedemne i bibelen er fortsatt mange kristne uklare i hva Guds rike er og spørsmål som for eksempel forholdet mellom menigheten og Guds rike.

"Pakt"
Gud har alltid opprettet et paktsforhold med sitt folk. Denne studieenheten gir deg grundig innføring i dette viktige emne i bibelen som alt for mange kristne har en mangelfull forståelse av. Alle paktene som Gud har opprettet med mennesker fra Adam fram til den nye pakt i Jesus Kristus blir gjennomgått.

"Forstå bibelen"
Et veldig nyttig studium for alle som ønsker å forstå bibelen. Hvorfor kristne tror at bibelen er Guds ord. At Gud åpenbarer seg gjennom bibelen. Hvordan bibelen ble til og hvorfor den består av de nåværende 66 bøker og ikke andre. Grunnleggende tolkningsregler som vil hjelpe deg å få tak i bibelens budskap. Eksempler og praktisk anvendelse av disse reglene gjør dem lette å lære

"Mennesket og Guds frelsesplan"
Hva er bibelens lære om mennesket og hva er menneskets plass i Guds evige hensikt? Hvilke følger hadde syndefallet for mennesket? Forsoningen i Jesus Kristus: Hva betyr det at vi nå er forløst og frikjøpt? Rettferdiggjørelse. Hva lærer bibelen om døden, helvete og de ufrelstes skjebne? Denne modulen gir deg svarene på disse spørsmålene og mange andre.

"Oversikt over bibelen 1 og 2"
Disse to kursene vil gi deg en virkelig oversikt over hele bibelen. Du vil oppdage nye ting når du forstår den store sammenheng og ser hvordan detaljene passer inn i denne.

"Læren om Gud"
Dette er en fantastisk modul som på en grundig men enkel måte viser hvem Gud er. Den tar for seg Guds vesen og egenskaper og undervisning om Jesus Kristus står helt sentralt.
Modulen tar også for seg Åndens vesen og Åndens gjerninger.

Du kan komme i kontakt med Kristen Brevskole ved å bruke:

Brev: Kristen Brevskole
C/o Øystein Lode
Skytterveien 8a
8400 Sortland

Internet: **www.kristen-brevskole.no**
E-post: **admin@kristen-brevskole.no**
Telefon: 76 12 24 76 / 412 58 384
(leder Øystein Lode)

Du kan også ta kontakt på e-post@kristent-nettverk.no eller skriv til Kristent Nettverk, Pb.3180 Årstad, 5829 Bergen, for informasjon om alt undervisningsmateriell fra Kristent Nettverk.

TEKST: STEIN ØRNHAUG
stein@krinet.no

INFO

www.folk.as

- Les alle FOLK fra 2001 på nettet
- Finn ressurser, linker og nedlastinger
- Finn mer hjelp til din bibellesing
- Finn undervisning om
  - Guds ord
  - Menighet og menighetsplanting
  - Cellegrupper
  - Apostoliske nettverk

FINN DIN PLASS

En populær og mye brukt introduksjon til det kristne livet og det kristne fellesskapet.

Nå i ny og utvidet versjon med fire bind i helt ny layout. Bøkene finnes både på norsk og på engelsk.

Forfatteren Erling Thu har allsidig bakgrunn som menighetsleder, forkynner og forfatter, internasjonalt og i Norge.

Bøkene kan bestilles fra:
Kristent Nettverk, Pb.3180 Årstad, 5829 Bergen
e-post@kristent-nettverk.no

SOMMERKONFERANSEN

I HARSTAD 30. JUNI - 4. JULI 2004

Oppdraget Gud har gitt oss

«For jorden skal fylles med kunnskap om Herrens herlighet, slik som vannet dekker havets bunn». Hab. 2:12.

TALERE OG UNDERVISERE PÅ SOMMERKONFERANSEN:

Noralv & Tone Askeland
Erling & Solveig Thu
Terje & Lise Dahle
Per Erik Olsen
Knut Gudergod Osland
Arne G. Skagen

SEMINARER PÅ SOMMERKONFERANSEN:

- Familien i fokus
- Menighetsplanting - Å nå ut
- Å fungere og tjene i Guds kraft

FOR INFO OM BIBELUKEN PÅ TRØNDARNES FRILYNDTE FOLKEHØYSKOLE:
Internett: www.kristent-nettverk.no
E-mail: torbha23@online.no
Telefon: 77 06 71 15
Kristent Nettverk

GRUNNVOLLEN for det kristne liv
Få tak i den viktige og grunnleggende undervisningen presentert av Noralv Askeland.10 CD'er med forkynnelse, aktuelle kommentarer og studiemateriell samlet i en flott mappe **399,-**

JOHANNES ÅPENBARING
8 CD'er med unik undervisning fra en av de fremste bibellærere du kan få høre. Fokuset er hvordan bibelen forklarer og oppsummeres i Johannes Åpenbaring. Undervisningen er oversatt og en skriftlig presentasjon av innholdet følger også med.
Pris 349,-

UKENS CD
Du kan også få ukens forkynnelse fra Kristent Fellesskap i Bergen tilsendt som CD. Aktuell og bibelsk undervisning hjem i din postkasse for **35,- per CD + porto.**

Kristent Fellesskap

Bestilling:
Kristent Fellesskap, Pb.3180 Årstad, 5829 Bergen – menigheten@kristent-fellesskap.no

B-BLAD
Returadresse:
FOLK, Postboks 3180 Årstad,
5829 Bergen

bergen-bibelskole.no

Et samarbeid mellom Kristent Nettverk og menigheten Kristent Fellesskap, Bergen